GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 18 PAŹDZIERNIKA 1997 ROKU TEL./FAKS (069) 66 07 252 NR 121 ◆ CENA 4,- Kč

LICZBA LUDZI BEZ PRACY WZROSŁA DO 2,7 TYS.

Bezrobotne Podbeskidzie

TRZYNIEC (kor) - Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w filii frydecko-misteckiego Urzędu Pracy w Trzyńcu wzrosła w tych dniach do ponad 2,7 tys. osób. Jak poinformowała nas kierowniczka filii Anna Kokotkowa, stopa bezrobocia w regionie Trzyńca i Jabłonkowa osiągnęła w ten sposób poziom 6,64 proc. i jest najwyższą w całym powiecie frydecko-misteckim (6,34 proc.).

„Poprzedni »rekord« odnotowaliśmy na początku roku 1992, gdy w naszej ewidencji znalazło się 2 115 osób bez pracy. Takiego wzrostu bezrobocia, do jakiego doszło w ostatnich tygodniach, chyba nikt się nie spodziewał. A na początku przyszłego roku może być jeszcze gorzej - o zwolnieniach swoich pracowników mówi przecież i huta, i jabłonkowska ETA, może się więc stać, że liczba bezrobotnych przekroczy granicę 3 tysięcy" - mówi A. Kokotkowa.

Jedna czwarta bezrobotnych na Podbeskidziu to absolwenci szkół - pracy poszukuje 36 absolwentów uczelni wyższych, 59 gimnazjalistów, 161 tegorocznych maturzystów innych szkół

Ciąg dalszy na str. 2

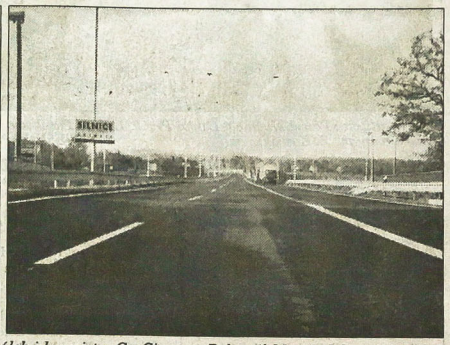

▲ *Doradca ministra transportu Přemysl Michálek i burmistrz Cz. Cieszyna Bohumil Muroň dokonują symbolicznego przecięcia wstęgi na drodze 1/48 Cz. Cieszyn - Żuków.* *Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK*

NARESZCIE PORZĄDNY DOJAZD DO GRANICY W KOCOBĘDZU

Mniej spalin w mieście

CZ. CIESZYN (mro) - Sześć lat czekać musiał most graniczny w Kocobędzu, zanim wybudowano do niego drogę dojazdową z prawdziwego zdarzenia. Asfaltowa, czteropasmowa szosa szybkiego ruchu, opatrzona dźwiękochłonnymi ścianami, oddana została wczoraj.

Ponad dwukilometrowy odcinek łączy przejście graniczne w Kocobędzu z ulicą Ostrawską. Jest to pierwszy etap budowy szybkiego połączenia kołowego Cz. Cieszyn - Frydek Mistek. Niestety, budowana przez dwa i pół roku kosztem 220 mln koron szosa zaledwie w 30-40 proc. polepszy sytuację dojazdową do samego przejścia granicznego, przeznaczona jest bowiem przede wszystkim dla samochodów osobowych. W żaden sposób nie wpłynie też na rozładowanie nieustannych korków TIR-ów na ulicy Karwińskiej.

Tę sytuację poprawi dopiero II etap przedsięwzięcia. Do tej pory nie wiadomo jednak, jaki będzie projekt, jak rozwiązana zostanie sprawa wykupu gruntów pod budowę drogi, ani nie ma gwarantowanych na ten cel pieniędzy. Wprawdzie, jak powiedział wczoraj na konferencji prasowej w Jabłonkowie doradca ministra transportu, Přemysl Michálek, w projekcie budżetu RC na 1998 rok wyszczególniono na ten cel 30 mln koron, ale jak sama nazwa wskazuje, chodzi o projekt. Tak więc rozpoczęcie następnego etapu może nastąpić w najlepszym wypadku w przyszłym roku.

Naczelnik Urzędu Powiatowego w Karwinie Jan Weber i burmistrz Cz. Cieszyna Bohumil Muroň nie kryli wczoraj swojej dezaprobaty tak dla wykonawcy przedsięwzięcia „Silnice" Ostrawa, SA, jak i dla samego Ministerstwa Transportu i Łączności RC. Ich zdaniem w chwili zakończenia I etapu budowy miał ruszyć drugi etap, potem bezpośrednio trzeci - tak, aby jak najszybciej odciążyć od ruchu tranzytowego cały Czeski Cieszyn.

– Na razie rosną tylko ceny. Rys. BRONISŁAW LIBERDA

NAD OLZĄ FESTIWALOWO

Komu »Złamany szlaban«?

CZ. CIESZYN, CIESZYN - Teatry z Polski, Czech i Słowacji biorą udział w zainaugurowanym w czwartek, a kończącym się jutro w Cieszynie i Cz. Cieszynie Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Na granicy".

Festiwal zainaugurowały - po polskiej stronie spektakl Teatru Rozmaitości w Warszawie „Bzik tropikalny" wg S. Ignacego Witkiewicza, po czeskiej natomiast „Její pastorkyňa" G. Preissowej w wykonaniu Teatru Miejskiego ze Zlina. Wczoraj publiczność miała okazję obejrzeć kolejnych 7 przedstawień. Dzisiaj można jeszcze udać się na spektakle teatru „Alfréd ve dvoře" z Pragi (TC - godz. 11.00), A. Anderlego z Bańskiej Bystrzycy (Cieszyn - rynek, 13.00 i 14.00), Teatru SNP z Martina (TC - 17.00) i Teatru im. Jaracza z Łodzi (Cieszyn - Teatr im. A. Mickiewicza).

O tym, kto otrzyma laur tegorocznego festiwalu - nagrodę „Złamanego szlabanu" - zadecyduje jury pod przewodnictwem Jerzego Koeniga, a werdykt jury ogłoszony zostanie w niedzielę.

WYSTAWA ZAOLZIAŃSKICH WYDAWNICTW W LYONIE

Sercem w ojczyźnie

W siedzibie Konsulatu Generalnego RP w Lyonie na południu Francji została wczoraj otwarta wystawa wydawnictw zaolziańskich „Zaolzie - Lyon, sercem w ojczyźnie". Na wernisaż, który otworzył konsul Wojciech Podgórski, inicjator całego przedsięwzięcia, tłumnie przybyli lyońscy Polonusi oraz przedstawiciele świata kultury. O powojennych inicjatywach wydawniczych zaolziańskich Polaków mówiła Helena Legowicz, dyrektorka Oddziału Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie, o zaolziańskiej literaturze - Kazimierz Kaszper. Wiersze czytał Karol Suszka.

Skompletowaną przez H. Legowicz kolekcję kilkuset książek przywieźli do Lyonu i zainstalowali w Konsulacie pisarze: Wiesław A. Berger, K. Kaszper, Wilhelm Przęczek, Renata Putzlacher i Jan Pyszko. Dostarczyli oni również francuskim Polonusom kilkunastostronicowy katalog, zawierający omówienie działalności wydawniczej Zaolzian od 1945 do 1997 roku, autorstwa H. Legowicz, szkic K. Kaszpera na temat naszego życia literackiego w okresie powojennym oraz zestaw kilkudziesięciu najważniejszych tytułów literackich, ludoznawczych i historycznych. Wystawa czynna będzie w Lyonie do poniedziałku, następnie trafi do Polski. (k)

■ POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarkowane, rano i w godzinach przedpołudniowych możliwe lokalne mgły i zamglenia. Temperatura w dzień 8-11 st., nocą od 3 do -1 st. C. Wiatr z kierunków pld. do 6 m na sek.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK - Bez większych zmian. Temperatura w dzień 13-17 st., nocą 7-3 st. C.

Nowy premier RP

WARSZAWA - Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Aleksander Kwaśniewski desygnował wczoraj prof. Jerzego Buzka na stanowisko prezesa Rady Ministrów. A. Kwaśniewski przyjął też dymisję rządu złożoną przez byłego premiera Włodzimierza Cimoszewicza.

Prezydent powiedział, iż jest przekonany, że osoba prof. Buzka jest właściwa zarówno pod względem kompetencji, jak i szansy na uzyskanie silnego, większościowego poparcia w parlamencie. Wyraził przekonanie, że w ciągu najbliższych 14 dni będzie mógł powołać rząd z Jerzym Buzkiem na czele.

Kwaśniewski powiedział dziennikarzom, że on i desygnowany na premiera są zgodni, iż kluczem do sukcesu Polski jest utrzymanie wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, dobre przygotowanie do negocjacji i do wejścia Polski do UE, dokończenie negocjacji z NATO, a także rozwiązanie wielu problemów społecznych i spraw, w których nowy rząd powinien wykazać się koncepcjami i dużą dynamiką. Prezydent zapewnił też, że nowy premier i rząd otrzymają jego jak najdalej idące wsparcie.

W SZKOLE ZDROWOTNEJ DNI OTWARTYCH DRZWI

Po informacje

KARWINA (h) - „Dni otwartych drzwi" organizują w piątek 24 października dyrekcja i grono nauczycielskie Średniej Szkoły Zdrowotnej w Karwinie. W godz. od 10.30 do 16.00 wszyscy zainteresowani zwiedzać mogą klasy i pracownie oraz dowiadywać się o szczegóły nt. przyjmowania uczniów, programów nauczania, historii i perspektyw placówki.

Jak poinformowano nas w SZZ, w roku szkolnym 1998-99 otwarte będą klasy dla pielęgniarek (w szkole są zarówno klasy czeskie, jak i polskie), nauka trwa cztery lata, mogą podejmować ją tegoroczne absolwentki lub absolwenci szkół podstawowych, a także ci, którzy ukończyli podstawówki w latach poprzednich. Szkoła stoi naprzeciwko Uniwersytetu Śląskiego w Karwinie (dobry dojazd autobusami i pociągiem). Zgłoszenia nadsyłać można do 15 marca 1998.

Ciąg dalszy na str. 2

■ Z KRAJU ■ ZE ŚWIATA

■ Izba Poselska Parlamentu RC znikomą większością głosów przyjęła projekt nowelizacji ustawy o ubezpieczeniu emerytalnym. Zgodnie z ustawą rząd zobowiązany będzie do waloryzacji emerytur dopiero przy 10-procentowej inflacji.

■ Dwa pociągi osobowe zderzyły się wczoraj rano niedaleko Litomierzyc w północnych Czechach. 19 osób zostało rannych, w tym osiem ciężko. Trwa badanie przyczyn zderzenia.

▲ *Stonawscy działacze PZKO. Od lewej stoją: Oskar Firut, Bohdan Prymus i Józef Niemiec.* *Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK*

STONAWSKIE POLAKÓW ROZMOWY

...o PZKO

Koło stonawskie swoje najchlubniejsze karty najprawdopodobniej ma już zapisane. Założono je 23 listopada 1947 roku. Związek od początku objął swoim patronatem przedwojenny chór męski „Siła", któremu od 1951 wtórował związkowy chór żeński „Halka". Obecnie oba zespoły tworzą chór mieszany „Stonawa". W latach 60. głośno było tu o zespole młodzieżowym „Łobuzy" i sekstecie żeńskim „Michalinki". Pod koniec lat 80. Zaolzie zachwycił zespół wokalno-instrumentalny „Silesia". W latach 80. Klub Młodych „Syzyf" wywarł wielki wpływ na kształt związkowego nurtu młodzieżowego.

Znana była Stonawa ze swojej sceny dramatycznej i jej animatora Emila Hanzla. Do dziś przetrwało wspomnienie inscenizacji „Jesiennych manewrów" Imré Kalmana z 1968 roku, w której grali wyłącznie mieszkańcy Stonawy, a samo przedstawienie powtarzano 13 razy.

O życiu pezetkaowskim w dzisiejszej Stonawie rozmawiają:

Oskar Firut, członek PZKO od 1947 r., długoletni rejonowy, członek zarządu Koła, Komisji Rewizyjnej, prezes Koła w latach 1978-1980, obecnie II zastępca prezesa.

Józef Niemiec, członek PZKO od 1949 r., od 1956 r. pracuje w zarządzie Koła, początkowo jako protokolant, sekretarz, odpowiedzialny za sprawy kultury.

Bogdan Prymus, członek PZKO od 1970 r., prezes Koła od 1994 r.

Przez 50 lat pracy Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Stonawie warunki jego działalności uległy znacznej zmianie. Po II wojnie światowej mieszkało tu 5000 osób, dziś zostało zaledwie 1800. „Z tego może 30 proc. Polaków" - sądzi J. Niemiec. Po założeniu PZKO Koło liczyło 800 członków. „Była masa ludzi młodych, twórczych, żądnych czynu. Właśnie PZKO dawało możliwość kulturalnego wyżycia się" - stwierdza B. Prymus. Teraz do Związku należy 256 członków...

■ ■ Często jako zarzut braku siły przebicia postrzegany jest fakt, że jedni członkowie PZKO intensywnie pracują, natomiast inni, co tu dużo mówić - „wiozą się", pozostają bierni.

B.P. - To sytuacja nie do uniknięcia. W każdej organizacji istnieje grupa bardziej zaangażowanych i pasywnych. Oczywiście ideałem byłoby, gdyby wszyscy byli zaangażowani w pracę Koła. Ale czy pasywność należy potępiać? Co więcej - wiązać ją z niewydolnością organizacji? To chyba rzecz naturalna w każdej strukturze. Dlatego mamy zarząd, gremia składające się z najaktywniejszych, twórczo myślących.

Ciąg dalszy na str. 3

Z PAP-em DOOKOŁA ŚWIATA

Żaby - mutanty

Toksyny zawarte w wodzie wywołują mutacje powodujące rodzenie się zdeformowanych żab, co stwierdzono w wielu miejscach w stanie Minnesota - poinformowała agencja UPI, powołując się na wyniki badań przeprowadzonych przez toksykologów z Narodowego Instytutu Zdrowia (National Institute of Health - NIH).

Dwa lata temu w jednym z miejscowych jezior dzieci znalazły żaby z dodatkowymi nogami i oczami oraz innymi deformacjami. Od tego czasu podobne meldunki nadchodziły z wielu miejscowości w Quebec i Missouri.

Dr. George Lucier z NIH stwierdził, że trwają prace nad wyizolowaniem z wody czynnika powodującego deformacje u żab i wyraził nadzieję, że wyniki będą znane w ciągu miesiąca lub dwóch. Dodał też, że „woda pobrana ze stawów, w których obserwowano zdeformowane żaby, powoduje ich deformacje w warunkach laboratoryjnych, natomiast pobrana ze stawów, w których nie występują zdeformowane płazy, takich deformacji nie powoduje i w laboratorium".

Grzywna za... ciepłą wodę

Trybunał Kasacyjny w Rzymie wydał precedensowe orzeczenie w sprawie sklepikarza z Mediolanu, który sprzedawał klientom wodę mineralną stojącą przez wiele dni na słońcu.

W poprzednich instancjach sklepikarz został skazany na grzywnę. Odwoływał się i sprawa trafiła wreszcie aż do Trybunału Kasacyjnego, który nie przyjął argumentacji, że „wodzie nic się nie stało". Zdaniem Trybunału jest oczywiste, że jakość wody mineralnej stojącej przez wiele dni na słońcu pogarsza się, a sklepikarz sprzedający towar obniżonej jakości klientom dopuszcza się przestępstwa.

Papieros czy dziecko?

Palące kobiety są mniej płodne i mają rzadziej stosunki seksualne - wykazały badania przeprowadzone przez prof. dr Wilfrieda Feichtingera z Uniwersytetu Wiedeńskiego. Ten wybitny specjalista w dziedzinie sztucznego zapładniania stwierdził, że palące wytwarzają słabsze komórki jajowe i częściej może dojść u nich do poronienia. Generalnie większe jest u nich ryzyko trudności z urodzeniem dziecka.

Podczas gdy 21 proc. kobiet niepalących zachodzi w ciążę po pierwszym cyklu sztucznego zapłodnienia, to dla palących wskaźnik ten wynosi 14 proc. Ponadto analiza danych z kilku krajów skłoniła naukowca do wniosku, że palące mają dwukrotnie mniejsze szanse na naturalne zapłodnienie.

Palenie przyczynia się do wcześniejszego przekwitania. U kobiety wypalającej 10 papierosów dziennie menopauza następuje o rok wcześniej. W ogóle ponoszą one większe ryzyko zakłóceń hormonalnych.

Sahara była zielona

Duże partie afrykańskiej Sahary były pokryte niegdyś bujną zielenią. Ilość opadów deszczowych była wówczas wyższa o 25 procent od dzisiejszych - piszą w czwartkowym numerze naukowego magazynu „Science" John Kutzbach i jego koledzy z centrum badań klimatycznych Uniwersytetu Wisconsin. Twierdzą oni, że ich model pogody tłumaczący zmiany sprzed 6 tysięcy lat jest najdokładniejszy i na jego podstawie można przewidzieć, jak globalne ocieplenie zmieni w przyszłości klimat naszej planety.

Zmiany orbity Ziemi tysiące lat temu oznaczały, że nad oceany dotarło więcej ciepła, podnoszącego temperaturę mórz. To z kolei miało wpływ na cały świat, w tym na zwiększenie monsunowych opadów, które sprowadzały deszcze do Afryki Północnej.

„Najpierw stwierdziliśmy, że zmieniona orbita ziemska wpłynęła na monsuny" - powiedział agencji Reutera Kutzbach. „Po drugie okazało się, że kiedy monsuny były potężniejsze, strefa trawiasta rozszerzyła się na północ, na tereny będące obecnie pustynią."

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitarnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z „Magazynu PAP".

▲ *Na zdjęciu: Paweł Niedoba, Lenka Pešák, Halina Pasekowa w „Gościu oczekiwanym" Z. Kossak.* *Fot. WIESŁAW PRZECZEK*

NA RZESZOWSKICH KONFRONTACJACH TEATRALNYCH

Dwa teatry z Zaolzia

Na II Spotkaniach Teatrów Polskich z Zagranicy, które odbyły się na początku drugiej październikowej dekady w Rzeszowie, Zaolzie reprezentowały dwa teatry: Scena Polska TC ze sztuką Zofii Kossak „Gość oczekiwany" w reżyserii Rudolfa Molińskiego oraz amatorski zespół teatralny z Wędryni, który wystawił komedię Aleksandra Fredry „Gwałtu, co się dzieje" w reżyserii Jerzego Ciencialy. Ponadto w spotkaniach wzięły udział teatry ze Lwowa, Nowego Jorku i Wilna.

„Gościa oczekiwanego" w wykonaniu Sceny Polskiej widzowie nagrodzili gorącymi brawami. Obecnym na widowni franciszkanom z rzeszowskiego klasztoru sztuka i jej przesłanie podobały się tak bardzo, że zaprosili artystów do zwiedzenia zabytkowego kościoła. Warto dodać, że przedstawienie miało dla wykonawców znaczenie szczególne, premiera „Gościa oczekiwanego" odbyła się bowiem dokładnie przed rokiem, 12 października, z okazji 45-lecia Sceny Polskiej. Rzeszowski spektakl zaś był ostatnim wystawieniem tego tytułu.

Duże zainteresowanie wzbudziła też towarzysząca rzeszowskiej imprezie wystawa na temat 45-letniego dorobku Sceny Polskiej TC.

Bawiąc w Rzeszowie, zespół SP nawiązał nowe i odnowił dawne kontakty, przyjął też zaproszenie na przyszłoroczne występy do Lwowa. **(SP)**

PO OKRESIE KONFLIKTÓW

Sejmik nowej ODS

Kryzys w łonie cierlickiej organizacji Obywatelskiej Partii Demokratycznej (ODS), który na przełomie sierpnia i września doprowadził do istnego „trzęsienia stołków" w Radzie Gminnej i otwartego konfliktu między członkiem Przedstawicielstwa Gminnego i posłem Wawrzyńcem Fójcikiem a ówczesnym starostą Karolem Cieślarem, wkroczył, zdaje się, w końcową fazę.

Jedną z konsekwencji konfliktowej sytuacji było zawnioskowanie przez Radę Regionalną ODS w Hawierzowie cofnięcia dotychczasowej cierlickiej organizacji ODS licencji politycznej. Wczoraj dotarła do redakcji informacja o mającym odbyć się wieczorem Sejmiku Konstytuującym nowej miejscowej organizacji ODS.

Komitet Przygotowawczy, który tworzą Karol Cieślar, b. wicestarościna Kristina Kubešowa i b. członek rady Erwin Lajczyk, deklaruje utworzenie „prawdziwie obywatelskiej i demokratycznej organizacji gminnej ODS". Jak zdążyliśmy się wywiedzieć, inicjatywę zwołania sejmiku poparła ponad połowa z blisko 40 członków partii. **(b)**

»Przyjaźń« w Polsce

75-osobowy karwiński Zespół Śpiewaczo-Muzyczny „Przyjaźń" z kierownikiem artystycznym Józefem Wierzgoniem i solistami Adelajdą Szymik i Władysławem Czepcem wyjeżdżają dziś do Piekar Śląskich, gdzie na zaproszenie miejscowego Śląskiego Chóru Górniczego „Polonia-Harmonia" działającego przy Kop. „Anjdaluzja" wezmą udział w uroczystościach jubileuszowych z okazji 85-lecia tego cenionego zespołu. Warto dodać, że „Polonię-Harmonię" prowadzi wykładowczyni Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach, adiunkt Iwona Melson. „Przyjaźń" koncertowała już z tym znakomitym zespołem, występującym w pięknych śląskich strojach, w ub. roku na koncercie inaugurującym „Trojoka Śląskiego" w Katowicach. **(J. W.)**

■ GŁOSY ■ OPINIE ■ POLEMIKI ■ GŁOSY ■ OPINIE ■

ODZNACZENIA

Miła i satysfakcjonująca to była uroczystość. Oto 1 września tego roku w Gnojniku ambasador Rzeczypospolitej Polskiej Marek Pernal odznaczył Medalem Edukacji Narodowej sześcioro naszych pedagogów za „szczególne zasługi dla oświaty i wychowania". Ambasadorowi towarzyszył konsul generalny RP w Ostrawie i jeden z polskich senatorów, a na uroczystości, która była właściwie uroczystym zagajeniem nowego roku szkolnego w polskiej szkole podstawowej w Gnojniku, był obecny i cały szereg osobistości z naszego terenu. Był też wiceminister szkolnictwa Republiki Czeskiej František Kozel.

Pięknie to, że szóstka naszych pedagogów została uhonorowana tak wysokim odznaczeniem. Należą się im nasze gratulacje z tego powodu. Widocznie ich zasługi dla wychowania i oświaty są niebagatelne, skoro na te odznaczenia zasłużyli.

Ale dlaczego uhonorowała ich... Polska? Przecież szerzą oświatę i wychowują nie w Polsce, ale w Republice Czeskiej! Nie kształcą i nie wychowują obywateli Polski, czyli obywateli innego państwa, ale obywateli Republiki Czeskiej, bo w niej mieszkają i pracują. Czy odznaczenia ich przez inne państwo nie może ktoś uważać za ingerencję tego państwa w wewnętrzne sprawy naszego...?

Czy to raczej nie Republika Czeska powinna uhonorować tych, którzy kształcą i wychowują jej obywateli? Przecież kształcą dla jej dobra i dla jej przyszłości.

Na uroczystości pani dyrektor gnojnickiej szkoły Małgorzata Rokowska zwróciła uwagę przedstawicielom władz lokalnych i centralnych, że nie wypada, aby polskie dzieci, obywatele państwa czeskiego, będące jego przyszłością, miały pobierać naukę w takich warunkach, jakie władze (a może celowo?) istnieją w Gnojniku. Tu coś nie jest w porządku. Czy nie spodziewa się ktoś, że może również inne państwo zbuduje szkołę dla obywateli naszego państwa? Jeśli już honorujemy wychowawców jego młodzieży...

Rzadko, bardzo rzadko słyszymy, by władze naszego państwa odznaczyły naszych polskich pracowników oświaty czy kultury. Może ktoś zarzuci, że to nieprawda, bo był już przecież cały szereg odznaczeń i wyróżnień przyznanych naszym działaczom przez poprzedni ustrój. Tak, to prawda, ale nie wiadomo tylko, jakie były tu intencje - czy przyznano te wyróżnienia za osiągnięcia w pracy dla naszego polskiego społeczeństwa, mniejszej części naszej republiki, czy raczej za to, że chciano uhonorować ludzi, którzy przedkładali troskę o „umacnianie socjalizmu" nad troskę o dobro ludu, z którego się wywodzili i dla którego dobra byli zobowiązani pracować. **A.S., Bystrzyca**

(Imię i nazwisko do wiadomości redakcji)

Bezrobotne Podbeskidzie

Dokończenie ze str. 1

średnich, 182 absolwentów szkół zawodowych z egzaminem maturalnym oraz 248 osób, które ukończyły zawodówki. A wolnych miejsc nie ma - trzyniecka filia może zaproponować najwyżej miejsc 200-250. Potencjalni pracodawcy oferują przy tym pracę głównie ekspedientkom, kelnerom i kucharzom, a poszukują przede wszystkim ludzi z praktyką zawodową.

„Zwracaliśmy się już nawet do ministerstwa pracy i spraw socjalnych, by pomyślano o specjalnym funduszu, z którego można by sfinansować tworzenie nowych miejsc pracy lub zaproponować 'zastrzyki finansowe' tym przedsiębiorcom, którzy tego by się podjęli. Nic jednak nie wskazuje na to, by udało się znaleźć na to środki. Sytuację można by więc określić jako beznadziejną" - powiedziała Anna Kokorkowa.

Żeby pomóc przynajmniej tym najmłodszym, najmniej doświadczonym, trzyniecka filia organizuje co tydzień - w czwartki - spotkania absolwentów szkół, na których można zasięgnąć porady prawnika lub psychologa, na temat zawierania umowy o pracę lub dowiedzieć się, jak wywrzeć dobre wrażenie na potencjalnym pracodawcy. Czy jednak uda się zastosować młodzieży z Podbeskidzia te doświadczenia również w praktyce, trudno przewidzieć...

Po informacje

Dokończenie ze str. 1

Zajęcia teoretyczne i praktyczne odbywają się w nowocześnie wyposażonych klasach i pracowniach. Jest tu w szkole pracownia komputerowa z internetem, sala gimnastyczna, boisko, biblioteka. Uczennice III klasy obowiązuje miesięczna praktyka w szpitalu.

Nie bez znaczenia jest fakt, że absolwentki karwińskiej szkoły bez trudu znajdują pracę w najróżniejszych placówkach służby zdrowia. Szkoła ma zakładem państwowym i podlega Ministerstwu Szkolnictwa RC, co oznacza m. in., że nie płaci się tu czesnego.

Uczennice przyjmowane są na podstawie wyników w nauce, zainteresowań (liczy się m. in. praca w kółkach zdrowotnym, Czeskim Czerwonym Krzyżu, udział w olimpiadach biologicznych czy chemicznych itp.), ważny jest dobry stan zdrowia (wymagane świadectwo lekarskie). Czterolatkę naukę kończy egzamin maturalny z przedmiotów fachowych i ogólnokształcących.

■ Z LISTU DO REDAKCJI ■ Z LISTU DO REDAKCJI ■

Łęczanie nie rezygnują

Pierwsze we własnym lokalu (obok restauracji „Zacisze") zebranie członkowskie odbyli 10 bm. łęccy działkowcy - w tydzień po jego uroczystym otwarciu i dwudniowej wystawie owoców. Działkowcy stali się tym samym trzecią - po członkach Straży Pożarnej i Związku Łowieckiego - organizacją społeczną z własną siedzibą. Działają poza tym w Łąkach, skupione w Inicjatywie Obywateli Łąk, zrzeszające ok. 300 członków Koło PZKO (jubileusz 50-lecia odbędzie się w listopadzie), klub sportowy „Lokomotywa", KPCM, Związek Kobiet. 300 członków liczy miejscowa spółdzielnia spożywców „Jednota-Jedność".

Dzielnica Łąk, Stowki, graniczyła kiedyś z Darkowem; dziś go od pozostałych łęckich dzielnic (Staw, Podjedle, Pasieki, Kępy i Zacisze) dzieli pięć kilometrów. Wyludniona wioska z 600 mieszkańcami (a było ich o dwa tysiące więcej) żyje jednak nadal. A być może zacznie się i rozbudowywać... Ostatni dom Emila Żylki na Zaciszu stanął przed 25 laty. Potem długo nie wolno było niczego budować. Teraz tuż obok niego wyrósł już dom Mariana Drobisza. Przed trzema laty wzniesiono w Łąkach obiekt, w którym znalazła się przychodnia lekarska, biblioteka i lokal straży pożarnej; na piętrze zaś w niedziele odbywają się nabożeństwa katolickie. Czwartą budową ma być kaplica, która zastąpi wiernym zamknięty w grudniu 1995, z powodu szkód górniczych, kościół. **JÓZEF RASZYK, Karwina**

KONKURS „O NAGRODĘ SKRZYDŁA IKARA" ROZSTRZYGNIĘTY

2. nagroda dla Bogdana Trojaka

KATOWICE (kor) - Młody poeta i twórca pisma literackiego „Weles" Bogdan Trojak z Wędryni został laureatem drugiej nagrody w II Konkursie Literackim (na cykl wierszy lub poemat w języku polskim i czeskim) „O nagrodę skrzydła Ikara". Zadecydowało o tym jury konkursu, które pod przewodnictwem poety Mariana Grześczaka obradowało w poniedziałek w Katowicach.

Konkurs literacki „O nagrodę skrzydła Ikara" zorganizowany został już po raz drugi pod patronatem Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego przez Górnośląskie Towarzystwo Literackie, Gminę Pisarzy Morawsko-Śląskich, Koło Cieszyńsko-Zaolziańskie GTL, redakcję miesięcznika „Śląsk", Fundację Czesko-Polskie Centrum Kultury i Nauki - Dom Polski w Ostrawie oraz Wydział Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. W konkursie mogli wziąć udział zarówno poeci polscy, jak i czescy. Warunkiem jednak było, by utwory konkursowe nawiązywały do antycznego mitu o Ikarze i Dedalu.

„Prace jury przebiegały bardzo sprawnie. Gospodarz - redakcja miesięcznika 'Śląsk' - przygotował wszystko niemalże do szczegółu, a przewodniczący jury M. Grześczak, konfrontując nasze zdania, pilnie czuwał nad podejmowaniem właściwych decyzji; dysponuje zresztą znacznym doświadczeniem na tym polu" - powiedział nam członek jury Władysław Sikora. „A są wśród laureatów znajome twarze sprzed roku, są też nazwiska nowe. Nagrodzone prace charakteryzuje wysoki poziom poetycki, ich treści zaś przesuwają się z okolicznościowych na ogólnoludzkie, filozoficzne".

Bogdan Trojak otrzymał drugie miejsce w kategorii prac czeskich za poemat pn. „Gutský Daidalos", a jury przyznało mu też nagrodę specjalną konsula generalnego RP w Ostrawie Bernarda Błaszczyka. Na pierwszym miejscu w czeskiej kategorii uplasował się Petr Odillo Stradický-Stanczyk, na drugim (ex aequo z Trojakiem) Dimitr Dudik, na trzecim zaś Marek Tomas (wszyscy - poza Bogdanem - z Pragi). W kategorii prac polskich jury przyznało nagrody: 1. Andrzej Lenartowicz z Kielc, 2. Marcin Hałas z Bytomia i Robert Mielhorski z Bydgoszczy. Nagrodę konsula generalnego RC w Katowicach Josefa Byrtusa otrzyma Kazimierz J. Węgrzyn z Istebnej.

Uroczystość rozdania nagród odbędzie się w piątek 7 listopada bz. w Domu Polskim im. Zwirki i Wigury w Cierlicku, a poprzedzi ją sympozjum literackie w Domu Polskim w Ostrawie.

STONAWSKIE POLAKÓW ROZMOWY

Dokończenie ze str. 1

Prawdziwy problem upatrywałbym gdzie indziej. Brak jest myśli, planu czy programu działania, który byłby atrakcyjny dla młodej generacji. Dlatego młodzi coraz mniej odnajdują się w PZKO. Mielibyśmy stan idealny, gdyby sami młodzi zgłaszali się do pracy. Gdyby inspiracja była oddolna. Jeśli jednak jej nie ma, to nie można walkowerem oddawać pola. Należy „coś" młodym zaproponować. Może w trakcie przygotowań ktoś z nich zaprezentuje się w całkiem nowym świetle.

Całkiem niedawno, za prezesury Władysława Gałuszki, byli tu dwaj wspaniali młodzi ludzie - Bogdan Kołotek i Marek Michałek. Ludzie czynu. Zrobili w Stonawie masę imprez, nawet ogólnozaolziańskich. Jednak przy całym szacunku dla ich wysiłku - nie mieli poczucia konieczności pracy systematycznej. Porwali za sobą młodzież i... odfrunęli. PZKO niewątpliwie skorzystało, ale może było raczej środkiem niż celem tej aktywności...

■ ■ Inaczej wygląda chyba praca Koła Kobiet i chórów. To praca systematyczna.

O.F. - Początkowo, gdy trzeba było przygotować bufet czy upiec ciastka na imprezę, to umawiały się ze sobą dziewczyny w chórze i w siedemnastkę rozpoczynały gotowanie.

B.P. - Wszyscy panowie podziwiają przedstawicielki Klubu Kobiet, panie kipiące energią i pełne inicjatywy, jak Henryka Żabińska, Stefania Piszczkowa i Stanisława Kokotkowa. Panie, które przez parę dni z rzędu przygotowują imprezę - pieką, wymyślają, gotują i upiększają. Potem wszystko, co przygotowały, sprzedadzą. W dzień po imprezie z kolei doskonale posprzątają.

Co z tego mają? Tylko i wyłącznie satysfakcję. To taka bardzo niedoceniona przez Związek praca, a niezbędna dla życia organizacji. Wiadomo, za pracę w chórze można być odznaczonym medalem PZKO, ale za ciasteczka? - rzadko...

O.F. - Bywa i tak, że panie twierdzą, że nic im po odznaczeniach, bo nie dla nich to robią.

■ ■ Mówi się, że kręgosłupem PZKO są rejonowi...

O.F. - Ponad 20 lat pełniłem tę funkcję. Być rejonowym nie oznacza tylko bawić się w listonosza. Roznoszenie zaproszeń to także wypicie herbaty czy kawy, miła pogawędka nie tylko o imprezie. Nikt mi o tym nie powiedział. Po pewnym czasie sam to zrozumiałem, że naprawdę trzeba ludzi zaprosić. Potem zostałem kierownikiem rejonowych. W Stonawie mamy 12 rejonów. Ostatnio dołączył do rejonowych Rudolf Dudek, który przeprowadził się z Karwiny II Kopalnie, a działał także w Solcy.

B.P. - Na marginesie - to, że pan Rudolf w innej miejscowości „odnalazł" drogę do PZKO, jest bardzo cenne.

...o PZKO

Niestety coraz częstsze są przypadki, gdy po przeprowadzce członkowie PZKO „gubią się". Przestają działać. To zjawisko zwłaszcza dotknęło Stonawę. Nasi członkowie emigrowali z tego węglowego padołu do miejsc o szerszych perspektywach. Rozproszyli się. To zjawisko daje się zaobserwować - zwłaszcza wśród dolan. Tu chyba przekroczyliśmy już krytyczne stadium rozproszenia. Coraz trudniej dzisiaj szwarnej Zaolziance trafić na szwarnego chłopaka - rodaka. Życie idzie swoją drogą. A zakazy i nakazy aktualne jeszcze za poprzednich generacji tracą na znaczeniu. Coraz mniej argumentów przemawia za takim a nie innym doborem partnera życiowego, taką a nie inną postawą w małżeństwie.

Rodzą się problemy. Nawet wśród Polaków z dziada pradziada zdarza się, że latorośl przyprowadza sobie sympatię Czecha (Czeszkę), siedzą w domu i mówią po czesku. Wtedy narzuca się pytanie - co robić? Nic się nie zrobi. To są sprawy nieuniknione...

O.F. - Bywa, że dzieci Polaków z krwi i kości są antypolsko nastawione. A określanie rodziców jako „polskich szowinistów" nie należy u nich do rzadkości.

■ ■ Mówienie o swojej polskości jest przyjmowane negatywnie?

B.P. - Jak gdzie. Może w starych dzielnicach Stonawy tego się nie odczuwa. Co innego w czeskich skupiskach, np. na osiedlu na Górzanach, gdzie jest zaledwie parę rodzin polskich.

Być prezesem Koła PZKO to także reprezentować naszą grupę narodową. Członkowie PZKO dobrze mnie znają. Pozostali znają mnie z telewizji stonawskiej. Krótko mówiąc - bycie Polakiem na użytek publiczny - jest dość trudne. Być może jestem bardziej wyczulony, jednak zdarza mi się usłyszeć uwagi typu - „Zas ten Polák".

O.F. - Jednak i Czesi z osiedla chodzą na polskie imprezy... Zjawiają się z całymi rodzinami.

B.P. - Przed paroma laty zaczęliśmy organizować „Stonawskie ostatki z pochowaniem basy". Impreza tak się przyjęła, że 70 proc. obecnych na sali nie było członkami PZKO. Byli to Czesi, nawet spoza gminy. Jest to zarazem świadectwem tego, iż w gminie kwitła i istnieje obecnie tylko jedna aktywność kulturalna - polska. Czesi mają w szkole małoretki, a oprócz tego działa katolicki chór kościelny, którego gros stanowią nasi chórzyści.

J.N. - „Pochowanie basy" to największa nasza dochodowa impreza. Wybierze się wstępne, przy czym zawsze dobrowolne datki przyniosą więcej niż dochód ze sprzedaży biletów. Starsi ludzie, gdy nie mogą przyjść, nadal przysyłają pieniądze za „wstępne", tak jak to czyniono w latach międzywojennych.

Niestety teraz nie mamy możliwości organizowania takich imprez. Sala Domu PZKO jest w remoncie. Przypomnijmy, że PZKO wybudowało własnym sumptem porządną scenę w byłym Domu Katolickim, po wojnie skonfiskowanym przez państwo czechosłowackie jako majątek poniemiecki. Budynek stał się gminny, ale scena była pezetkaowska. W 1958 r. zawarto więc kompromis: PZKO odstąpiło scenę gminie w zamian ta zagwarantowała w umowie z PZKO bezpłatne użytkowanie tego lokalu przez Związek, lub, co warte podkreślenia, jakąś polską organizację - następczynię PZKO. Umowę zawierali Wilhelm Budziński ze strony PZKO i Rudolf Kotas ze strony Miejscowej Rady Narodowej.

■ ■ Czy w związku z przeprowadzanym remontem macie wpływ na sposób przebudowy swojej siedziby?

B.P. - Zapewniono nas, że wszystko zostanie po staremu. Po prostu któregoś dnia zakomunikowano nam, że w określonym terminie rozpoczną się prace remontowe i należy usunąć rzeczy pezetkaowskie. Wszystko więc spakowaliśmy i przenieśliśmy do Polskiej Szkoły Podstawowej. Teraz dowiaduję się, że zginęło gdzieś 5 pamiątkowych tableau naszych chórów „Siła" i „Halka", ocalało jedynie jedno malowane przez Zabystrzana a przedstawiające dyrygentów naszego chóru.

■ ■ A więc na razie nie zwołujecie zebrań?

B.P. - Przed kilkoma laty przyjęliśmy zasadę, że zebrania członkowskie zwołujemy tylko przy okazji. Tzn. przed jakąś imprezą, gdy jest konkretna potrzeba porozmawiania o sposobie zorganizowania pracy. W Stonawie nie robimy zebrania dla zebrania. Oczywiście, ta uwaga nie dotyczy zebrań walnych. Na przykład mieliśmy Dzień Matki - zrobiliśmy zebranie na godzinkę, po czym program wystawiało przedszkole i szkoła, potem była zabawa. Tu chciałbym podkreślić pomoc, jakiej zawsze udziela naszemu Kołu dyrektorka szkoły Helena Winkler i nauczycielka Stefania Piszczkowa oraz dotychczasowa kierowniczka przedszkola Wanda Zmija, jak i obecna pani dyrektor Halina Konesz i przedszkolanka Katarzyna Donat.

■ ■ Jaki stosunek mają do działalności PZKO władze gminne?

B.P. - Odkąd pamiętam, zawsze był dobry. Tak było za starego reżimu i tak jest dzisiaj. Gmina idzie nam na rękę przy każdej okazji. Choćby teraz, gdy trwa remont Domu PZKO, zarząd może spotykać się w gminnej salce posiedzeń. Dzisiaj organizowanie imprez jest kosztowne. Dlatego gmina pomaga nam finansowo, a nasze imprezy nabierają, jak już wspomniałem, rangi gminnej. Na przykład, gdy chóry PZKO reprezentują Stonawę. Inny przykład, chóry mają teraz próby w budynku byłej ludowej szkoły polskiej, obecnie czeskiej podstawówki. To „rozwiązanie awaryjne" również jest zasługą władz gminnych.

Nasze życie śpiewacze nabiera rumieńców za sprawą Marty Orszulik, dyrygentki chóru „Stonawa" i kierowniczki zespołu „Allegro". W „Stonawie" brakuje młodych głosów, za to w „Allegrze" jakby znowu odbudowywał się ruch śpiewaczy o nieco innej twarzy, ale nadal polski i nadal stonawski...

■ ■ Podobno po II wojnie światowej panowała opinia, że polska społeczność na Zaolziu szybko zaniknie. Tymczasem Zaolziacy utrzymali się w stosunkowo niezłej kondycji 50 lat. Ile lat przetrwa jeszcze wasza organizacja?

B.P. Póki istnieją ludzie, którzy poświęcą swój prywatny czas, zdrowie, życie osobiste na to, by zorganizować coś dla ogółu, to nasza organizacja przetrwa długo. Trzeba jednak objektywnie zaznaczyć - że ci najofiarniejsi są coraz starsi, a kiedy ich zabraknie, to będzie czarny dzień nie tylko dla stonawskiego PZKO, ale i tutejszej polskości.

▲ Chór „Stonawa". Marta Orszulik (dyrygentka) i Bogusław Wróbel (kierownik) podczas obchodów 75-lecia „Siły" i 45-lecia „Halk" w Stonawie.
Fot. M. RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Rozmawiała:
MARTYNA RADŁOWSKA-OBRUSNIK

Lista delegatów na XVIII Zjazd PZKO

(25. 10. 1997, hotel »Piast« w Czeskim Cieszynie)

■ OBWÓD BOGUMIN

BOGUMIN: Henryk Szmeja, Mieczysław Bittmar, Olga Szmejowa; **LUTYNIA DOLNA**: Bolesław Czapek, Józef Czerwionka, Kazimierz Woska; **OSTRAWA**: Antoni Kamiński, Anna Nguenowa; **PUDŁÓW**: Bronisław Solczyk; **SKRZECZOŃ**: Bogusław Czapek, Tadeusz Guziur; **SZONYCHEL**: Danuta Mikulowa, Gerhard Brzeźniak; **WIERZNIOWICE**: Józef Toboła, Magda Balcarkowa; **ZABŁOCIE**: Janina Jendrzejas.

■ OBWÓD BYSTRZYCA

BYSTRZYCA: Bronisław Bielesz, Bronisław Cienciała, Janusz Cieślar, Stanisław Cymorek, Jan Czudek, Edward Kaleta, Jan Kaleta, Zbigniew Olszar, Marian Przyhoda, Leszek Sajdok, Aleksander Wicherek, Roman Wróbel; **KOSZARZYSKA:** Władysław Buda, Jan Cieciotka; **MILIKÓW-CENTRUM:** Kazimierz Sikora, Józef Mazur, Jan Sikora, Czesław Heczko; **MILIKÓW-PASIEKI:** Władysław Drong, Władysław Drong; **NYDEK:** Helena Martynek, Helena Sodzawiczna, Wanda Szkandera, Józef Szymeczek; **NYDEK-GŁUCHOWA:** Władysław Widenka, Anna Sadowa.

■ OBWÓD CZESKI CIESZYN

CZ. CIESZYN-CENTRUM: Edwin Macura, Józef Štirba, Karol Toboła, Władysław Kristen, Emil Sztabla, Danusz Branny, Andrzej Štirba, Wanda Filipek, Renata Kisza; **CZ. CIESZYN-OSIEDLE**: Leopold Branny, Maria Chraścina, Eugeniusz Ćwiertka, Franciszek Grzegorz, Zbigniew Piegza, Jan Trombik, Halina Twardzik; **CZ. CIESZYN - PARK SIKORY**: Jerzy Jarnot, Bogusław Jursa, Bogdan Bubik; **KOCOBĘDZ**: Władysław Martynek, Władysław Niedoba; **LIGOTA**: Leopold Morawiec, Anna Branna; **MISTRZOWICE**: Tadeusz Pawera, Daniel Kadłubiec; **MOSTY**: Józef Branny, Maria Knol; **OLBRACHCICE**: Iwona Gańka, Zdzisław Michejda, Helena Bubik, Stanisław Kowalski, Albin Budjać, Marek Kłoza, Zbigniew Palowski, Jadwiga Czapowa, Emilia Śliwkowa, Bronisław Burek, Gustaw Gańka, sen., Franciszek Jeżowicz; **SIBICA**: Krystyna Mrózek; **STANISŁOWICE**: Stanisław Głombek, Józef Kula; **ŻUKÓW DOLNY**: Jan Matula, Franciszek Hyrnik, **ŻUKÓW GÓRNY:** Adriana Gaś.

■ OBWÓD GNOJNIK

GNOJNIK: Jan Bulawa, Paweł Pieter, Roman Recman; **LIGOTKA KAMERALNA:** Paweł Kubica, Aleksander Przeczek; **RZEKA:** Karol Fojcik, Franciszek Brecher; **ŚMIŁOWICE:** Stanisław Niemczyk, Jana Niemczyk; **TRZANOWICE:** Stanisław Filipiec, Dorota Uherek; **TRZYCIEŻ:** Monika Zahradnik, Halina Zawadzka.

■ OBWÓD HAWIERZÓW

BŁĘDOWICE: Adolf Chmiel, Tadeusz Nierostek, Lidia Radecka, Radomir Krygiel, Lidia Pawlas, Bolesław Bystroń, Bronisława Pietrus, Anna Stasiowa, Jan Michalik, Bohdan Suchanek, Tadeusz Nowak; **CIERLICKO-CENTRUM**: Tadeusz Parzyk, Alojzy Farnik, Jadwiga Sperling, Czesław Curzydło; **CIERLICKO-GRODZISZCZ**: Jan Widenka; **CIERLICKO-KOŚCIELEC**: Władysław Mikula, Jan Przywara; **DATYNIE DOLNE** (nie podano); **HAWIERZÓW CENTRUM**: Oswald Siwek, Rudolf Fronc, Wanda Rytzko, Franciszek Bernacik; **HAWIERZÓW III**: Zofia Pawlas, Wanda Heller; **SUCHA GÓRNA**: Władysław Bura, Otton Rzyman, Bronisław Zyder, Władysław Sztebel, Wanda Szteblowa, Marek Kożusznik, Paweł Krużel, Eugenia Kaňa, Eduard Rychlik, Alfred Lotter, Eugeniusz Faja, Erwin Mikula, Tadeusz Rzyman, Fryderyk Woźnica; **SUCHA ŚREDNIA**: Gustaw Folwarczny, Władysław Kożusznik, Franciszek Jasiok, Olga Ordelt, Lidia Pawlas; **SZUMBARK**: Erwin Dróżd, Władysław Przeczek; **ŻYWOCICE**: Karol Kielar, Karol Baron, Henryk Wranik.

■ OBWÓD JABŁONKÓW

BOCONOWICE: Jan Łysek; **BUKOWIEC**: Władysław Zoń, Jan Niedoba, Tadeusz Czudek, Maria Czepczor; **GRÓDEK**: Jan Kawulok, Władysław Czudek, Bogusław Czudek, Bronisława Turoniowa, Wanda Tomčalowa, Danuta Hóta, Halina Konderla, Władysław Cieślar; **JABŁONKÓW**: Jan Rylko, Józef Cienciała, Marta Pilich, Józef Pilich, Bogusław Słowiaczek, Sylwia Mrózek, Jakub Mrózek, Grzegorz Skupień, Zygmunt Stopa, Danuta Pawlus; **JASIENIE**: Józef Bocek, Adolf Kiedroń; **ŁOMNA DOLNA**: Stanisław Szotkowski, Antoni Sikora; **ŁOMNA GÓRNA**: Władysław Bróda, Danuta Bróda; **MOSTY K. JABŁONKOWA**: Józef Kluz, Jan Sikora, Helena Lachowa, Anna Nagyowa; **MOSTY-SZAŃCE**: Jadwiga Wacławek, Józef Wacławek; **NAWSIE**: Stanisław Łupiński, Lidia Przeczek, Tadeusz Filipczyk, Władysław Lipus, Bronisław Rusz; **PIOSECZNA**: Ewa Ligocka, Józef Filipek; **PIOSEK**: Jan Bocek, Alojzy Wacławek.

■ OBWÓD KARWINA

KARWINA-CENTRUM: Stanisław Fierla, Hilda Galoczowa; **FRYSZTAT**: Czesława Rudnik, Jan Zolich, Józef Szkopek, Józef Bohm, Aniela Chowaniec, Bogusław Chowaniec, Stanisław Kondziołka, Władysław Konesz, Jan Nieciąg, Helena Nieciągowa, Józef Wierzgoń, Helena Wierzgoń, Ilza Zuczek, Janusz Raszyk, Stanisław Wałoszek, Janusz Gałuszka, Zbigniew Wierzgoń; **DARKÓW**: Otto Waleczek, Łucja Konieczna, Stanisław Sztuła; **GRANICE**: Stanisław Orszulik, Janusz Kupka, Stanisław Holesz; **HENRYK**: Halina Pawera, Ewa Koláček; **ŁĄKI**: Stanisław Pribula, Danuta Pribula, Helena Jeleń; **NOWE MIASTO**: Józef Gill, Eugeniusz Herman, Elżbieta Hermanowa, Piotr Lipka, Jarosław Podgrabiński, Lidia Pukowiec, Melchior Sikora; **NOWY JORK**: Artur Koch, Bolesław Hanzel; **RAJ**: Anna Rzymanowa, Ksenia Owczarzy, Jerzy Stala, Eugeniusz Durczok, Antoni Tomanek, Tadeusz Puchała, Wiesław Staniowski, Antoni Broda, Gertruda Szotek, Renata Siwek; **SOWINIEC**: Eugeniusz Matuszyński, Jana Matuszyńska; **STARE MIASTO**: Jan Sikora, Henryk Trzaskalik, Henryk Kucharczyk; **MARKLOWICE**: Karol Sikora, Franciszek Guziur, Józer Bogocz; **PIOTROWICE**: Henryk Toman, Tadeusz Toman, Jadwiga Karolczyk; **STONAWA**: Apolonia Mrózek, Bohdan Prymus, Karol Recmanik, Henryka Żabińska, Stefania Piszczkowa.

■ OBWÓD ORŁOWA

DĄBROWA: Aleksander Hanzel, Piotr Czapek; **ORŁOWA-LUTYNIA**: Odonia Charvát, Danuta Chwajol, Romuald Fismol, Stanisław Hila, Józef Holesz, Marian Jędrzejczyk, Andrzej Bartulec, Marian Stec; **ORŁOWA-MIASTO i ŁAZY**: Leon Kasprzak, Roman Fierla, Władysław Pasz, Tadeusz Kiedroń; **PORĘBA**: Józef Lugsch, Edward Dzik; **PIETWAŁD**: Eduard Pasz, Bronisław Sikora; **RYCHWAŁD**: Władysław Rusek, Halina Gawlas.

■ OBWÓD TRZYNIEC

GUTY: Jan Kantor, Jan Kaleta, Paweł Rucki; **KARPĘTNA**: Jan Goryczka, Rudolf Podola; **KOJKOWICE**: (nie podano); **LESZNA DOLNA**: Tadeusz Szkucik, Kazimierz Lipka, Gustaw Cieślar, Jan Śniegoń, Renata Szkucik; **NIEBORY**: Stanisław Sikora, Halina Cieślar; **OLDRZYCHOWICE**: Helena Haltofową, Wanda Kadłubcowa, Alina Grycz, Czesław Marek, Jerzy Motyka, Stanisław Gut, Rudolf Stebel, Wilhelm Zmełty; **ROPICA**: Bogusław Kotas, Maria Zientek, Maria Tomanek; **TRZYNIEC-KANADA**: Roman Szczuka, Bronisław Kozok; **TRZYNIEC-OSIEDLE**: Roman Suchanek, Jan Branny, Krystyna Herman, Jadwiga Sikora, Elżbieta Wantulok, Helena Śliwka, Bronisława Lubowiecka, Barbara Bulawa, Marian Jaworski, Antoni Kobiela, Halina Kowalczyk, Ferdynand Kraus, Tadeusz Hławiczka, Wiesław Sikora, Otto Jaworek, Karol Mrózek, Stanisław Zahradnik, Wiesław Maroszczyk; **TRZYNIEC-OSÓWKI**: Tadeusz Kornuta, Adam Wałach, Józef Zuber; **TRZYNIEC-PODLESIE**: Lidia Jursa; **TRZYNIEC-STARE MIASTO**: Władysław Stebel, Stanisław Zientek, Helena Szczerbowska, Ela Sekulowa; **TRZYNIEC-WIEŚ**: Tadeusz Supik, Henryk Tomanek, Karol Kornuta, Olga Raabowa; **TYRA**: Stanisław Broda, Józef Miczka; **WĘDRYNIA**: Bogusław Raszka, Józef Kaszper, Daniela Ondraszek, Anna Bujok, Franciszek Szuścik, Jerzy Cienciała, Renata Ondraszek, Zofia Bilko, Antoni Drobisz, Władysław Nowak; **WĘDRYNIA-ZAOLZIE**: Bronisław Zawada, Edward Janiczek, Stanisław Mitrenga.

(Wg Wydziału Organizacyjnego ZG PZKO)

GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK GŁOSIK

Kto to wymyślił? - Chleb

- Głosiku, czy ty wiesz, skąd mamy chleb? - zapytała Ludmiła, zajadając smaczną kromkę z masłem i rzodkiewką.

- Co za głupie pytanie? - oburzył się Głosik. - Wiadomo, że z piekarni!

- Wiem, wiem! Ale ktoś przecież musiał upiec go po raz pierwszy, więc myślałam, że powiesz mi, kto to był - powiedziała Ludka.

Głosik nie wiedział, więc znowu ja postaram się rzecz wyjaśnić. Przypuszcza się, że chleb pieczono już w młodszej epoce kamienia, około 12 000 lat temu. Pokruszone na grubą śrutę ziarna zbóż zarobiono wodą, ugnieciono na placek, położono na rozgrzanym kamieniu i przykryto gorącym popiołem. Takie placki, uważane za najwcześniejszą formę chleba, jada się do dziś w niektórych rejonach Azji i Afryki. Piecze się je głównie z kukurydzy, jęczmienia i prosa. Placki z prosa i pszenicy w kształcie naleśnika, pieczone na blasze lub na ruszcie - zwane „czapati" - są popularne w Indiach. Podobne placki kukurydziane - tortillas - podaje się z sosem, na gorąco w Argentynie, Brazylii, Meksyku, Peru... Pierwszy chleb spulchniony przez dodanie drożdży winiarskich lub zaczynu (kawałka ciasta z poprzedniego wypieku) wynaleźli około roku 2600 p.n.e. Egipcjanie. Starożytni Egipcjanie wynaleźli też pierwszy piec piekarski, a więc piekli chleb metodami bardzo podobnymi do dzisiejszych. Niektóre starożytne ludy (m.in. zamieszkujący Mezopotamię Akadowie) uważały spożywanie chleba za dowód kultury, niektóre do dziś uważają krajanie chleba za barbarzyństwo, gdyż nożem można chleb „zabić". Łamanie chleba i dzielenie się nim było niechybnie pierwowzorem naszego dzisiejszego łamania się opłatkiem i komunii. Z czasem chleb stał się najpowszechniejszym pokarmem na całej kuli ziemskiej i symbolem wszelkiego jadła. W tym też sensie prosimy w modlitwie „Ojcze nasz": „Chleba naszego powszedniego daj nam dziś". Dla zdobycia pożywienia opuszcza również ze łzą w oku strony rodzinne góral w znanej nam piosence do słów Michała Bałuckiego „Dla chleba" („Góralu, czy ci nie żal...").

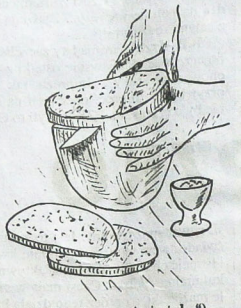

Na obecnych terenach Polski pieczono chleb na zakwasie już w pierwszych wiekach naszej ery, w dawnej Polsce zaś pieczono chleb początkowo tylko na własny użytek. Wraz z rozwojem miast powstał zawód piekarza i w XIII wieku znano już przynajmniej dziesięć gatunków pieczywa.

Dawni Polacy, zapraszając kogoś na obiad, mówili: „Proszę na chleb", sam zaś chleb otaczano szacunkiem. Gospodyni, przed ukrojeniem pierwszej kromki, robiła na bochenku znak krzyża. Do dziś osoby godne oraz nowożeńców wita się chlebem i solą - aby niczego im nie brakowało.

Literka

Rubrykę przygotowała:
IRENA STONAWSKA

Propozycja dla najmłodszych

Jeśli masz młodszego braciszka lub siostrzyczkę, a w dodatku mieszkasz w Czeskim Cieszynie i okolicy, poproś rodziców i przyjdźcie razem na Święto Ziemniaka. Gdzie? Do ogródka przedszkolnego za kościołem Na Rozwoju, a w razie niepogody do przedszkola przy ulicy Akacjowej. Kiedy? We wtorek 21. 10. br. o godzinie 15.30. Będą gry i zabawy, będą pieczone ziemniaki, ale będzie też i NIESPODZIANKA, jak zapewniają dzieci i ich opiekunki. A ja będę Was wszystkich podglądał, kto spotrzegawczy, może mnie zauważy.

Głosik

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ ✿ GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA ✿ ✿

Co nowego w Nydku?

Szanowna Redakcjo! Serdecznie Cię pozdrawiamy i chcielibyśmy Ci napisać, co w naszej szkole nowego. Ucieszyliśmy się wszyscy bardzo, kiedy dowiedzieliśmy się od pani dyrektor, że przyjedzie do naszej wsi teatrzyk „Bajka". Czytaliśmy afisz i nie mogliśmy się doczekać. Wreszcie nadeszła środa 1 października i poszliśmy do Domu PZKO na przedstawienie „Szewczyk Dratewka". Przedstawieniem tym „Bajka" rozpoczęła swój jubileuszowy sezon. Baśń nam się podobała i z wdzięczności obdarowaliśmy aktorów bukietem kwiatów, a także życzyliśmy im samych tylko sukcesów i wielu widzów.

Z okazji Dnia Zwierząt odbyła się w naszej klasie pogadanka na temat ochrony zwierząt. Rysowaliśmy także swego ulubieńca i niektóre rysunki Ci przesyłamy.

W sobotę 4. 10. br. nasza drużyna zuchów pod komendą Józka Szymaczka wzięła udział w Złazie Zuchów „W krainie fantazji" na Kościelcu. Było tam dużo niespodzianek i atrakcji. Nasza drużyna otrzymała na pamiątkę książkę pt. „Trzecia księga zagadek".

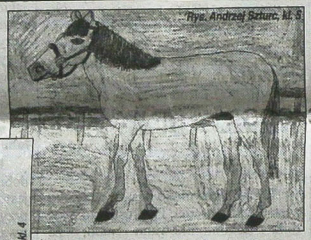

Rys. Andrzej Szturc, kl. 5

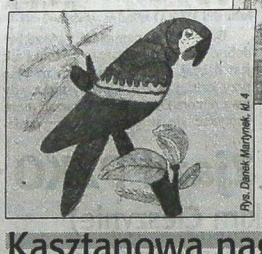

Rys. Danek Marynek, kl. 4

Jeszcze raz Cię, Głosiku, gorąco pozdrawiamy i życzymy dużo słonecznych i pięknych dni jesiennych.

W imieniu uczniów nydeckiej szkoły Aneta Oczadla i Agata Kajfosz z klasy 3.

Rys. Beata Bytnar, kl. 5

Kasztanowa nagroda

Pod koniec września br. my - piątacy z Polskiej Szkoły Podstawowej w Karwinie-Nowym Mieście - wybraliśmy się na wycieczkę. Wycieczka była dla nas nagrodą za uzyskanie pierwszego miejsca w zeszłorocznym konkursie w zbieraniu kasztanów i żołędzi dla zwierząt leśnych. Ze szkoły wyruszyliśmy około godziny ósmej. Pogoda nam dopisywała, więc mogliśmy iść piechotą. Po pół godzinie doszliśmy na umówione miejsce - przystanek autobusowy koło restauracji „Tesarczyk". Stąd razem z panem Kocurem poszliśmy do leśniczówki. Tam zostało rozpalone ognisko, były parówki i herbata. Następnie pan leśniczy, trzymając na ręce jastrzębia, zaznajomił nas z ciekawostkami z życia tego ptaka. Myśliwi pamiętali również o zabawach. Zorganizowali zawody w rzucaniu strzałkami do celu i w strzelaniu z wiatrówki. Zwycięzcy odebrali słodkie nagrody. Po świetnie spędzonym przedpołudniu pojechaliśmy do szkoły. Za udaną wycieczkę bardzo dziękują panom leśniczym z Karwiny-Granic

uczniowie i opiekunki klasy 5.
PSP im. Gustawa Morcinka w Karwinie-Nowym Mieście

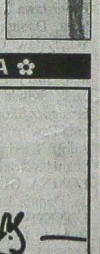

GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿ GŁOSIK I LUDMIŁA ✿

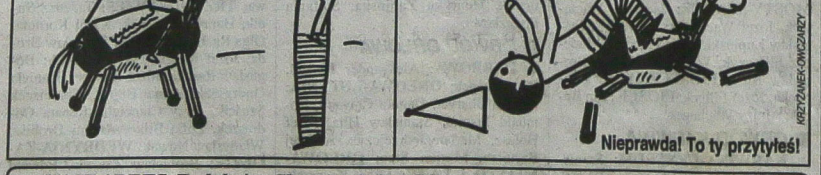

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu", P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas, nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

Wykłady, dyskusje, wymiana doświadczeń

Czeski Cieszyn gościł w ubiegłym tygodniu dwudziestoosobową grupę uczestników II Spotkania Słowiańskich Mniejszości. Spędzili u nas trzy dni, które upłynęły na obradach, a także na poznawaniu tradycji i teraźniejszości tutejszych Polaków. Spełnione zostało główne zamierzenie całego przedsięwzięcia - reprezentanci skupisk mniejszościowych krajów postkomunistycznych poinformowani zostali o istnieniu i działalności Federacyjnej Unii Europejskich Mniejszości Narodowych (FUEN), zaś to, jak wykorzystane zostaną nawiązane na Zaolziu osobiste kontakty, zależy już teraz od chęci i możliwości poszczególnych uczestników.

Sam pomysł zorganizowania pod patronatem FUEN samodzielnego spotkania grupy mniejszości słowiańskich kształtował się na kolejnych dorocznych kongresach tej organizacji. Jednym z jego inicjatorów była delegatka Kongresu Polaków w RC w FUEN Franciszka Chocholáč, która również zaproponowała, by po pierwszym spotkaniu rok temu w Budziszynie zwołać drugie spotkanie do Czeskiego Cieszyna. W ten sposób organizatorem został obok FUEN i DOMOWINY (Związku Serbołużyczan) Kongres Polaków w RC.

Fakt, że to właśnie nasza mniejszość pełniła tym razem obowiązki gospodarza, miał od początku swoje znaczenie. Z tego powodu uzgodniono, że językiem oficjalnym spotkania będzie język polski, zaproszono dlatego szczególnie przedstawicieli Polaków żyjących poza granicami kraju. Nie znaczy to oczywiście, że była to wyłącznie polska impreza. Obok współorganizatorów - Serbołużyczan z Niemiec - gościliśmy również Chorwatów, Słowaków, Ukraińców, Bułgarów i Łemków. Gościem był też dyrektor sekretariatu Rady ds. Narodowości rządu RC Andrej Sulitka.

Spośród wszystkich reprezentowanych na spotkaniu organizacji mniejszościowych tylko trzy (Domowina, Hrwatske Narodne Družstwo i Kongres Polaków w RC) są na dzień dzisiejszy członkami FUEN. Dla pozostałych uczestników szczególnie interesujące okazały się informacje na temat tej unii mniejszości. Przedstawił je w swym referacie w czasie piątkowych obrad wiceprezydent FUEN Ludwig Elle'a słuchacze mieli możliwość na miejscu uzyskać odpowiedzi na pytania i wnioski, które im się w związku z poruszoną tematyką nasunęły. O tym, że działalność FUEN i możliwość wstąpienia do tej organizacji wzbudziły wielkie zainteresowanie, świadczy fakt, że do tego tematu powracano wielokrotnie w czasie wspólnych obrad, ale także w prywatnych rozmowach. L. Elle oznajmił również, że na terytorium RC - w Pradze - odbędzie się w maju najbliższy doroczny kongres FUEN. Dla naszej mniejszości będzie to między innymi kolejna okazja do zaprezentowania swego dorobku kulturalnego.

Spotkanie przebiegało pod hasłem „Słowiańskie mniejszości narodowe w Europie III tysiąclecia", co znalazło swoje odbicie w poszczególnych referatach i dyskusjach. Do wymiany zdań na temat sytuacji i perspektyw mniejszości narodowych w krajach byłego Związku Radzieckiego skłonił uczestników referat Wiktora Gankiewicza z Krymskiej Republiki Autonomicznej. W związku z tym, że w auli Gimnazjum, gdzie przebiegał pierwszy dzień obrad, było obecnych aż pięciu reprezentantów różnych mniejszości z terytorium Ukrainy, poświęcono szczególną uwagę sytuacji w tym właśnie kraju. Organizatorzy z satysfakcją przyjęli to, że nasi goście wykorzystali dyskusję między innymi do uzgodnienia dalszej wzajemnej współpracy (na przykład W. Gankiewicz został zaproszony do wygłoszenia na seminarium przygotowywanym przez Federację Organizacji Polskich na Ukrainie referatu na temat „Adam Mickiewicz na Krymie").

W czasie obrad nie zabrakło informacji na temat ochrony praw mniejszości w Republice Czeskiej. Przedstawił ją prezes Rady Polaków Wawrzyniec Fójcik, który na spotkaniu reprezentował również Komisję Petycyjną ds. Praw Człowieka i Narodowości Parlamentu RC. Nie ograniczył się tylko do prezentacji obowiązujących w tym nym temacie ustaw, ale zwrócił uwagę na odczuwane przez mniejszości żyjące w naszej republice braki statki systemu legislacyjnego. Poruszył mował także o przebiegu ratyfikacji Ramowej umowy o ochronie mniejszości przez Parlament RC.

Z wielkim zainteresowaniem przyjęto wykład wiceprezesa Rady Polaków Bronisława Walickiego dotyczący prze de wszystkim historycznych korzeni naszej grupy narodowej. W uzupełnieniu tego wystąpienia otrzymali uczestnicy pisemny materiał na temat sytuacji Polaków w RC w dniu dzisiejszym a także mapki terytorium dawnego Księstwa Cieszyńskiego wydane dzięki współpracy polskich i czeskich szeń samorządowych. W nawiązaniu do wystąpienia B. Walickiego uczestnicy spotkania możliwość zwiedzenia Polskiego Gimnazjum i Polskiej Szkoły Podstawowej w Cz. Cieszynie, wysłuchania informacji o polskim szkolnictwie, które przedstawił dyrektor gimnazjum Alojzy Kufa.

W drugim dniu obrad uczestnicy spotkania gościli w Domu PZKO w Nieborach. Obrady rozpoczął referat Franciszki Chocholáč pt. „Formy i perspektywy współpracy mniejszości z społeczeństwem większościowym w zakresie reprezentacji politycznej". Autorka przedstawiła w nim różne stopnie autonomii mniejszości, dzieląc ją na autonomię kulturalną, terytorialną i personalną. Zwróciła również uwagę na dodatnie i ujemne strony stosowania w praktyce poszczególnych rozwiązań. Chociaż sam wykład był w założeniu teoretyczny, jednak opierał się o konkretne przykłady z historii i współczesności. Wystąpienie F. Chocholáč było przyjęte bardzo pozytywnie i wywołało szeroką dyskusję, w której uczestnicy spotkania przykładami z własnych krajów uzupełniali usłyszane tezy. Resztę czasu przeznaczonego na obrady wypełniona została wypowiedziami uczestników podsumowującymi zarówno spotkanie, jak i najważniejsze problemy reprezentowanej przez nich mniejszości.

Nie mniej ważną częścią spotkania była prezentacja dorobku polskiej grupy narodowej w RC. Z braku czasu nie było możliwości pokazania wszystkiego, co dzieje się na Zaolziu, a o Polakach mieszkających poza naszym regionem poinformowano siłą rzeczy tylko ustnie. Niemniej jednak goście mieli okazję poznać na taśmie wideo atmosferę Gorolskiego Święta i konkursu recytacji 'Kresy', zwiedzili Dom PZKO w Nieborach, gdzie między innymi podziwiali pięknie na ludowo urządzoną Izbę Tradycji, zachwycili się zabytkowym drewnianym kościołem w Gutach, odwiedzili Żwirkowice i wspaniałą wystawę miejscowego Klubu kobiet w Domu Polskim im. Żwirki i Wigury na Kościelcu, wzięli udział w autentycznej imprezie PZKO-wskiej - Wykopkach w Suchej Górnej.

Uczestnicy spotkania nie szczędzili wyrazów uznania pod adresem Polaków z Zaolzia. Najbardziej jednak podobały się występy naszych zespołów - „Słoneczniczki" oraz kapeli „Kamraci" na wieczorze towarzyskim w Nieborach i dzieci szkolnych na Wykopkach w Suchej Górnej. Natomiast po obejrzeniu występu „Góroli" z Mostów koło Jabłonkowa goście z zagranicy nie chcieli uwierzyć, że jest to zespół nieprofesjonalny.

W imieniu wszystkich gości i współorganizatorów spotkania przypadł mi w udziale miły obowiązek przekazania serdecznych podziękowań zespołom za piękne występy. Miejscowym Kołom PZKO w Nieborach i Suchej Górnej z prezesami S. Sikorą i W. Burą - za gościnne przyjęcie, dyrekcjom Polskiego Gimnazjum i PSP w Cz. Cieszynie za udostępnienie pomieszczeń i prezentację naszego szkolnictwa, pani F. Chocholáč i panu B. Walickiemu za wzorową opiekę nad gośćmi. Dzięki dobrej woli wszystkich wymienionych nasi goście będą mile wspominać i Spotkanie, i Polaków z RC.

DANUTA BRANNY

(Wygłoszone na spotkaniu referaty są do dyspozycji w Kancelarii Rady Polaków w Cz. Cieszynie)

ROMAN WRÓBEL: „UWAŻAM, ŻE ŚRODKÓW CHEMICZNYCH NALEŻY UNIKAĆ"

Herkules w dyrektorskim fotelu

W dniach 3 i 4 października odbyła się w dwóch słowackich miastach - w Martinie i Żylinie - 10. już edycja najważniejszego w Europie Środkowej międzynarodowego konkursu w kulturystyce amatorskiej - Konkursu o Grand Prix w Kondycyjnej Amatorskiej Kulturystyce Mężczyzn. W zawodach tych, w czterech kategoriach wiekowych i wagowych (do lat 18, do lat 21 i dwie kategorie dorosłe - lekka i ciężka) startowało 79 kulturystów z Rosji, Ukrainy, Białorusi, Węgier, Słowacji i Republiki Czeskiej. RC reprezentował na Słowacji również Zaolzianin, Roman Wróbel z Bystrzycy, którego wielu z nas zna nie tylko jako aktywnego sportowca, ale także jako dyrektora 2. trzynieckiej PSP oraz członka Zarządu Towarzystwa Nauczycieli Polskich...

■ ■ Romanie, zdradzę zaraz na początku, że zająłeś 1. miejsce w najbardziej prestiżowej kategorii, bo w kategorii dorosłych w wadze ciężkiej...

- Nie tylko, bo trzeba wiedzieć, że na zakończenie konkursu jury ocenia ponownie zwycięzców poszczególnych kategorii i przyznaje tytuł absolutnego zwycięzcy konkursu. Tu uplasowałem się na drugim miejscu. Do pierwszego zabrakło mi - tak jak i przed rokiem - kilku głosów. Zwyciężył Milan Čapka ze Słowacji (startował w wadze lekkiej), który okazał siętrzykrotnym mistrzem Słowacji w kulturystyce zawodowej. No cóż - organizatorzy na trzy tygodnie przed zawodami usunęli z regulaminu punkt mówiący o tym, że w konkursie mogą startować wyłącznie amatorzy... W zawodach mógłby więc teraz praktycznie wziąć udział nawet mistrz świata w kulturystyce profesjonalnej...

■ ■ Powiedzmy więc od razu - czym różni się kulturystyka profesjonalna od amatorskiej?

- U zawodowców nie ma ograniczeń wagowych, z którymi liczyć się trzeba na konkursach amatorskich. To znaczy, że waga zawodnika może przekraczać najwyżej o siedem kilogramów wzrost nad 100 centymetrów. Czyli - jeżeli ja mam 180 cm, mogę ważyć najwyżej 87 kilogramów. A wśród zawodowców często można spotkać kolosy o wadze 120 czy nawet więcej kilogramów... Innych różnic praktycznie nie ma, gdyż regulaminy zawodów profesjonalistów i amatorów są praktycznie identyczne. Tzn. zawodnik wykonuje pod akompaniament muzyki program dowolny, gdzie liczy się nie tylko prezentacja umięśnienia, ale i choreografia. Potem dochodzi do porównania rozwoju umięśnienia - mięsień musi być nie tylko duży, ale i doskonale wyrzeźbiony, no i zawodnik powinien prezentować nienaganną symetrię sylwetki - wszystkie główne grupy mięśniowe muszą być rozwinięte harmonijnie.

Poza tym u amatorów jest jeszcze dyscyplina dodatkowa - kondycyjny test siłowy. I tak przed rokiem wyciskaliśmy ciężar (75 proc. wagi ciała) w pozycji leżącej - ćwiczenie to popularnie jest u nas zwane „benczpresem", w tym roku natomiast było podciąganie ciała do drążka.

■ ■ Możesz zdradzić, jaki był Twój wynik?

- Przed rokiem podniosłem ciężar 57 razy, a do drążka podciągnąłem się 20 razy. Trzeba jednak zaznaczyć, że liczyła się również doskonałość techniki, a poza tym zawodnik jest na zawodach bardzo osłabiony po przygotowaniach przedkonkursowych. Ja np. byłem po 13-tygodniowej kuracji odchudzającej...

■ ■ Jak wyglądają takie przedkonkursowe przygotowania?

- Kto chociażby raz tego nie posmakował, nie zrozumie... To jest po prostu codzienny rytuał - trzy razy dziennie trening. Ja osobiście zaliczałem pierwszą fazę treningu o 3.30, drugą koło południa i trzecią wieczorem. Poza tym dieta - zjadasz praktycznie wyłącznie gotowane mięso z piersi kurczaka, tony warzyw, no i specjalne odżywki witaminowe z wielką zawartością soli mineralnych, aminokwasów i tzw. spalaczy tłuszczów. Ja korzystałem z produktów trzynieckiej firmy Walmark, która jest moim głównym sponsorem. Bo też takie odżywianie sporo kosztuje i bez sponsora trudno by mi było. Mogę zdradzić, że przygotowanie do zawodów kosztowało mnie około 60 tys. koron.

■ ■ A jak zapatruje się na Twoją pasję żona, bo przecież takie przygotowania pochłaniają nie tylko sporo czasu i pieniędzy, ale i... energii?

- Nie przeszkadza jej to, doskonale mnie rozumie, a co najważniejsze, jest moim głównym trenerem i konsultantem. I mogę powiedzieć, że z biegiem lat zyskała taką wprawę, że mogłaby spokojnie przygotować do zawodów innych adeptów kulturystyki.

■ ■ Powróćmy jednak do tematu - kulturystyka profesjonalna i amatorska. Na czym polega profesjonalizm i w jaki sposób zarabiają zawodowcy?

- Ich zarobki nie są może tak wysokie, jak w wypadku zawodowych piłkarzy czy tenisistów, ale kształtują się na niezłym poziomie. Zarabiają na zawodach, gdzie są wysokie nagrody pieniężne, są wykładowcami, sporo można zarobić na pokazach na prywatnych przyjęciach czy - jak ostatnio stało się modą - w filmie. Trzeba jednak sobie uświadomić, że profesjonalizm w kulturystyce to jest coś, czego chce kibic. A publiczność oczekuje, że kulturyści będą stale więksi, że ich mięśnie nieustannie porosną. Musimy sobie jednak zdać sprawę z tego, że istnieje pewna granica. Od pewnego momentu dalsza hipertrofia, dalszy przyrost masy mięśniowej staje się niemożliwy drogą naturalną. No i na scenę wkraczają sterydy anaboliczne, czyli hormony syntetyczne, lub inne środki dopingujące...

■ ■ Coraz częściej mówi się o tym, że sterydy mogą być zagrożeniem dla zdrowia, sporo się pisze, że mogą mieć negatywny wpływ na życie seksualne człowieka, a co najważniejsze - ich nadużywanie może doprowadzić nawet do śmierci...

- Rzeczywiście. Używanie sterydów bez fachowego prowadzenia, bez konsultacji ze specjalistami, przede wszystkim z lekarzem, może nie tylko doprowadzić do poważnych komplikacji zdrowotnych, do zmian w fizjologii, ale nawet spowodować śmierć. Trzeba sobie uświadomić jedno - sterydy są w pierwszym rzędzie lekiem, a wiadomo, że każde lekarstwo, stosowane w nieodpowiedni, można nawet powiedzieć - chałupniczy - sposób, może mieć skutki uboczne.

Uważam więc, że środków chemicznych należy unikać. Ja np. wybrałem tzw. czystą drogę, bez chemii, a ćwiczę już od prawie dwudziestu lat - dokładnie 28 kwietnia przyszłego roku obchodzić będę okrągły jubileusz. Marzy mi się, by podstawową różnicą między kulturystyką amatorską a profesjonalną było to, że amator nie sięga po sterydy. Chciałby jednak zaznaczyć, że nie osądzam tych, którzy jako zawodowcy idą drogą chemiczną - jak już mówiłem, chce tego widz...

■ ■ Co radziłbyś młodym chłopcom, którzy chcieliby zająć się poważnie kulturystyką, albo też chcieliby po prostu mieć lepszą sylwetkę, by zaimponować dziewczynom?

- Każdy, kto wybiera drogę kulturysty z prawdziwego zdarzenia, musi zdać sobie sprawę z tego, że jednym z decydujących faktorów jest czas - nie wszystko idzie szybko. Poza tym - jeżeli ktoś zdecyduje się pójść jak ja tzw. czystą drogą - chodzi o drogi sport. Jeżeli jednak ktoś chce tylko poprawić sylwetkę, bez marzeń o karierze kulturystycznej, to sport ten można zaliczyć nie tylko do tanich, ale przede wszystkim przyjemnych.

W każdym razie jednak obowiązuje jedna podstawowa zasada - czasami mniej znaczy więcej. To znaczy - nie spędzać w siłowni 7 dni w tygodniu. Trzy treningi wystarczą - liczy się regularność. Najpóźniej po roku przyjdą pierwsze wyniki...

■ ■ Może więc na zakończenie jeszcze jedno pytanie - czy weźmiesz udział w konkursie również za rok?

- Trudno mi na to odpowiedzieć, bo jestem teraz w trochę dziwnej sytuacji. Wszyscy moi przyjaciele, którzy byli świadkami moich zwycięstw w konkursach amatorskich, namawiają mnie, żebym spróbował zmierzyć swoje siły z profesjonalistami. O ile więc wszystko pójdzie tak, jak zaplanowałem, to znaczy - jeżeli współpraca z Walmarkiem układać się będzie tak jak dotychczas i jeśli uda mi się nabrać jeszcze co najmniej 3 kilogramy masy mięśniowej, to kto wie? Może stanę na deskach wśród zawodowców?...

■ ■ Ale po sterydy nie sięgniesz?...

- Nigdy!

Rozmawiał: JACEK SIKORA

WYSTAWA W 100-LECIE URODZIN ARTYSTY I PEDAGOGA GUSTAWA FIERLI

Brązy i fiolety

Sama natura, pełna łamanych kolorów i półcieni babiego lata, wytworzyła wspaniałą naturalną oprawę wernisażu obrazów Gustawa Fierli (środa 8 października br. w Polskim Gimnazjum w Cz. Cieszynie). Wystawę urządziła dyrekcja gimnazjum przy współpracy ze Stowarzyszeniem Artystów Plastyków (SAP). Główny ciężar związany z instalacją ekspozycji spoczął na barkach nauczyciela Władysława Kubienia.

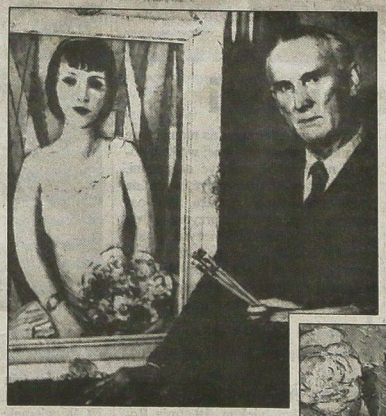

Na wystawie można obejrzeć kilkadziesiąt prac olejnych utrzymanych w tak przez artystę ulubionych odcieniach brązu, fioletu, zieleni, a także rysunki z bogatej twórczości Gustawa Fierli. Obrazy udało się zebrać i wypożyczyć na okres wystawy od członków rodziny autora i grona jego wychowanków.

Grono gości wernisażu, wśród których nie zabrakło konsula RP w Ostrawie, Piotra Szwarca, prezesa ZG PZKO Jerzego Czapa oraz przedstawicielki Muzeum w Bielsku, Iwony Purzyckiej, wysłuchało programu muzycznego w wykonaniu uczniów gimnazjum oraz przemówienia Władysława Kubienia, który przybliżył zebranym sylwetkę Gustawa Fierli. Podkreślił przede wszystkim jego działalność pedagogiczną i organizacyjną nad rozbudzaniem życia artystycznego na naszym terenie.

Z okazji wystawy odbywającej się w 100-lecie urodzin Gustawa Fierli wydał Zarząd Główny PZKO przy współpracy z SAP piękny katalog, poświęcony osobie Jubilata i jego twórczości. Środki finansowe na wydanie katalogu zebrano z różnych źródeł - od sponsorów, z aukcji obrazów członków SAP, z darów zgromadzonych w skarbonce w karwińskim MAGAL-u. Spośród darczyńców w pierwszej kolejności wymienić należy Urząd Miejski w Orłowej oraz firmę KATIM w Karwinie. Pieniądze przekazały również polskie szkoły w Błędowicach, Suchej Górnej, Karwinie-Frysztacie i Orłowej-Lutyni. Finansowego wsparcia udzielili również byli uczniowie Gustawa Fierli i koledzy ze SAP - Alicja Bartulcowa, Józef Drong, Edward Kaim, Monika Milerska, Oskar Pawlas, Bronisław Procner, Halina Szkopek, Paweł Wałach, Tadeusz Wratny oraz absolwenci Gimnazjum im. J. Słowackiego w Orłowej (kl. 8 A i 8 B z roku 1949, którzy z okazji spotkania pomaturalnego urządzili zbiórkę pieniężną na katalog). Tekst katalogu opracował Władysław Owczarzy, fotografie i przygotowanie publikacji do druku są dziełem Franciszka Bałona.

Wystawę prac Gustawa Fierli można zwiedzać w sali plastycznej Polskiego Gimnazjum w Czeskim Cieszynie od wtorku do piątku w godzinach od 10 do 16 do końca października.

Inż. TADEUSZ WRATNY

▼ *Begonie w doniczkach (olej) 1961 r.*

▲ *Na wernisażu wystawy twórczości Gustawa Fierli w Gimnazjum Polskim w Cz. Cieszynie zebrali się jego uczniowie, rodzina, goście oraz wielu sponsorów katalogu.* ***Zdjęcie i reprodukcje FRANCISZEK BAŁON***

Muzeum w Bielsku-Białej świętowało 100-lecie

Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej mieszczące się w Zamku Sułkowskich ma już 100 lat. W marcu 1995 r. było m.in. organizatorem wystawy „Polscy artyści na Zaolziu 1945-1995". W lipcu 1997 r. odbył się tu wernisaż wystawy Oskara Pawlasa, która trwała do ostatnich dni września. Jest to owoc zawiązanej przyjaźni i zainteresowania twórczością plastyków na Zaolziu.

Muzeum posiada bogate zbiory, m.in. dokumenty cechów bielskich, w tym włókienniczych, zbiory porcelany i fajansu, miniatur z XVIII i XIX wieku oraz malarstwa, w tym portretów bielszczan z XIX wieku, a także szereg przedmiotów rzemiosła artystycznego i znaleziska archeologiczne uzyskane z wykopalisk na zamkowym wzgórzu. Muzeum organizuje także wystawy czasowe oraz koncerty muzyki kameralnej i spotkania literackie.

Uroczystości jubileuszowe przebiegły 10 października br. w Zamku Sułkowskich z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Sztuki, władz miejskich, sąsiednich muzeów, zasłużonych pracowników bielskiej placówki muzealnej oraz działaczy i sponsorów. Byli także zaproszeni przedstawiciele zaprzyjaźnionej galerii Petra Michala Bohúňa z Liptowskiego Mikulasza oraz Stowarzyszenia Artystów Plastyków w osobach przewodniczącego Oskara Pawlasa i jego żony.

Najbardziej zasłużonym pracownikom Muzeum wręczono złote i srebrne odznaki Zasłużony dla Kultury Polskiej przyznane im przez ministra kultury. Muzeum zaś przyznało medale i dyplomy okolicznościowe z okazji 100-lecia istnienia tej placówki. Dyplomy otrzymali także Oskar i Lidia Pawlasowie.

Program uroczystości uświetnił koncert skrzypcowy oraz wspaniały śpiew solisty. Uroczystość zakończyła iluminacja gmachu Muzeum i pokazy sztucznych ogni.

(R.A.)

PLOTKI

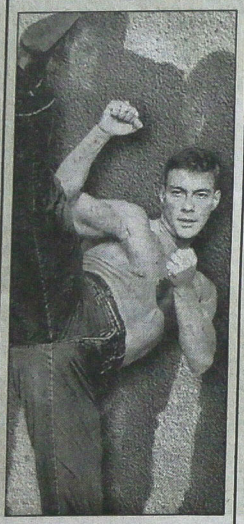

Jean-Claude Van Damme

Jest niekwestionowanym królem filmów akcji. Ostatnio wyreżyserował swój pierwszy film „The Quest".

Wszystko zaczęło się od filmu „Krwawy sport", w którym nikomu nieznany młody Belg oczarował nie tylko wielbicieli wschodnich sztuk walki. Zaraz potem, w „Kicboxerze" udowodnił, że to nie pomyłka, że jest najlepszy. Ale droga Jean-Claude Van Damme'a na filmowy Parnas wcale nie była usłana różami. Po przyjeździe do Stanów Zjednoczonych przez dłuższy czas mieszkał w samochodzie, brał udział w setkach próbnych zdjęć, jednak nikt nie wierzył w to, że Van Damme może zrobić karierę. Wtedy uparty Belg postanowił dopomóc swemu szczęściu. Zaczaił się w restauracji na Menahemu Golana i zupełnie zaskoczonemu producentowi zaprezentował swoje efektowne kopnięcia i szpagaty. Potem wszystko potoczyło się jak w filmie: Golan podpisał z Van Dammem kontrakt. Teraz Jean-Claude jest zwykle współscenarzystą i współproducentem swoich filmów. Ma także prawo wyboru reżysera. Ostatnio współpracuje z reżyserami z Hongkongu, którzy mają opinię najlepszych w tym fachu. (k)

ZAZDROŚĆ: POMAGA KĄPIEL Z DODATKIEM ESENCJI RÓŻANEJ

Dolegliwości, które leczy hydroterapia

Bóle stóp i nóg

Przygotuj gorącą kąpiel ziołową: dodaj arnikę lub szałwię. Zamiast ziół możesz użyć olejku cyprysowego, eukaliptusowego, sosnowego lub szałwiowego.

Nadwerężone mięśnie

Pierwszy dzień: zrób sobie ziołową kąpiel z arniką lub aromatyczną z olejkiem cyprysowym. Drugi dzień: weź gorącą, 5-minutową kąpiel poprzedzoną letnim prysznicem. Wytrzyj się do sucha i szczelnie owiń ręcznikiem kąpielowym.

Artretyzm

Trzy razy w tygodniu bierz przed pójściem spać 10-minutową aromatyczną kąpiel z olejkiem z jałowca, poprzedzoną zimnym prysznicem. Raz w tygodniu delikatnie masuj się gąbką namoczoną w roztworze soli i opłucz się pod prysznicem.

Egzema

Pierwszego dnia: przygotuj kąpiel w płatkach owsianych. Następnego dnia: weź kąpiel z trzema kroplami olejku jałowcowego, jedną kroplą geraniowego i jedną kroplą olejku lawendowego.

Łuszczyca

Dwa razy w tygodniu kąp się w wodzie z dodatkiem soli jodobromowej, która pobudza procesy regeneracyjne skóry.

Przeziębienia

- Przy chronicznym katarze wejdź do wanny z zimną wodą, a następnie po wytarciu i ubraniu się włóż na dwie minuty nogi do miednicy z gorącą wodą.

- Dodaj olejku eukaliptusowego do gorącej wody i weź kąpiel.

Nerwica jelit

- Poleż w wodzie z dodatkiem ziół: rumianku, lawendy lub mięty.

- Zamiast ziół możesz użyć olejku z czarnego pieprzu, lawendowego lub miętowego.

Bolesne miesiączki

Weź kąpiel z dodatkiem olejku jałowcowego, który zmniejszy ból. Woda powinna być ciepła, by kąpiel sprawiała ci przyjemność.

Menopauza

Pachnące kąpiele przynoszą ulgę w dolegliwościach związanych z menopauzą. Wskazany jest olejek geraniowy i cyprysowy.

Bezsenność

Wykąp się przed samym pójściem spać. Dodaj olejku lawendowego do ciepłej kąpieli.

Smutek

Kiedy jesteś w złym nastroju poleż w gorącej wodzie z dodatkiem melisy. (P)

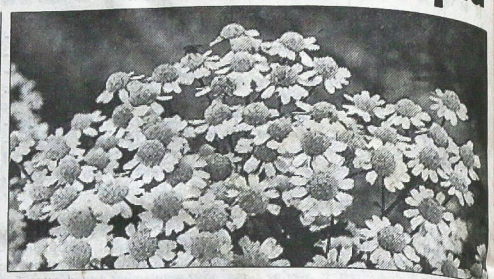

▲ *Napar z rumianku wlany do kąpieli łagodzi stany zapalne, uzdrowi pryski i wygładza skórę.*

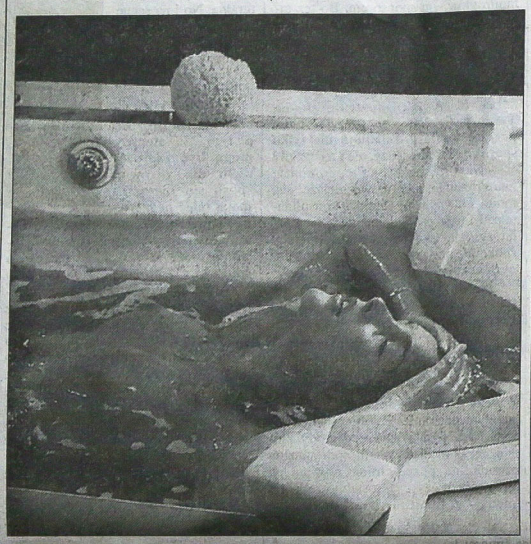

▲ *W hydroterapii stosuje się kilka rodzajów wanien, m.in. do masażu podwodnego, masażu wirowego rąk i nóg, kąpieli kwasowęglowych, a także do okładów borowinowo-parafinowych.*

RADY

✦ Aromatycznie świeże zioła umyj, osusz i posiekaj. Wsyp je do pojemniczka na kostki lodu, uzupełnij wodą i zamroź. Takie ziołowe kostki są bardzo wygodne, wrzuca się je do ugotowanej zupy lub bezpośrednio na talerz.

✦ Chudą śmietanę zmieszaj z jajkiem, przypraw do smaku i polej przygotowaną zapiekankę przed wstawieniem do piekarnika. Będzie równie smaczna, a znacznie mniej kaloryczna niż posypana serem.

✦ Aby śmietanka dobrze się ubiła musi być zimna, trzepaczka i miska też powinny być schłodzone, można je przedtem włożyć do lodówki.

✦ Mięso pieczone na grillu nie zawsze jest soczyste. Jeśli folię natłuścimy, zawiniemy w nią mięso i położymy na ruszt, sok nie będzie wyciekał, a potrawa będzie soczysta i aromatyczna.

✦ Knedle z owocami wkładaj zawsze na bardzo gorącą, ale nie wrzącą wodę i trzymaj w niej ok. 15 min, a gdy zaczyna się gotować, dodaj troszkę zimnej wody, by wstrzymać proces wrzenia. Knedle gotuje się bez przykrycia.

✦ Do gotowania zielonego groszku dodaj trochę cukru, będzie miał intensywniejszy smak i pozostanie zielony.

✦ Żeby zdjąć skórkę z papryki, trzeba ją włożyć do gorącego piekarnika albo oczyszczoną z pestek i pokrojoną podsmażyć na patelni. Kiedy na powierzchni zaczną się tworzyć pęcherze, wyjąć i zanurzyć w zimnej wodzie. Skórka zejdzie bardzo łatwo. (prz)

Kolumnę przygotowała: WANDA KULA

SMACZNEGO

Patelnia rozmaitości

Składniki: 20 dag kiełbasy parówkowej, 1 łyżeczka oleju, 2 jajka, 2 pomidory, 1 cebula, sól, pieprz, papryka, szczypiorek, natka pietruszki, zioła świeże lub suszone.

Przygotowanie: Kiełbasę ukośnie ponacinać ostrym nożem. Na patelni rozgrzać olej, położyć kiełbasę i chwilę podsmażyć. Dodać pokrojoną w plastry cebulę, smażyć, by się zeszkliła, zsunąć na bok patelni. Pomidory umyć, zdjąć z nich skórę, zanurzając na moment we wrzątku, a potem w zimnej wodzie, pokroić na ćwiartki, położyć na patelni. Jajka bardzo starannie umyć, wybić na patelnię, a kiedy się usmażą, zdjąć patelnię z gazu, potrawę przyprawić do smaku solą, pieprzem, świeżymi lub suszonymi ziołami, posypać szczypiorkiem i drobno posiekaną natką pietruszki i podawać z pieczywem, gotowanymi ziemniakami albo makaronem. (k)

KRZYŻÓWKA Z MYŚLĄ NIEUCZESANĄ

Poziomo:

A. Stopień służbowy w hierarchii wojskowej - współbrzmienie kilku dźwięków - australijski niedźwiadek. **B.** Czynienie bardziej oszczędnym, gospodarczym - judykatura. **C.** Dokument - rodzaj szala futrzanego - wyspa wulkaniczna należąca do Jemenu Południowego. **D.** Potrzebny jest do smażenia - wysunięta narożna część budynku kryta dachem - prenumerator - imię słowackiego poety Novomeskiego. **E.** Wieloryb gładkoskóry - kształtem przypomina elipsę - słodki prezent - członek brytyjskiej Izby Lordów. **F.** Imię żeńskie - gatunek literacki w prozie arabskiej. **G.** Prymitywny szkielet strunowców - ubiór do spania. **H.** Miłośnik, zwolennik - król Węgier z dynastii Arpadów. **I.** Brytyjska rzeka - żyje w wodzie i na lądzie - służy do hodowli ryb - imię Sumac. **J.** Minister spraw wewnętrznych RC - krój łacińskich czcionek drukarskich - duży pająk drapieżny - wapienny płaskowyż w Górach Dynarskich. **K.** Roślina ozdobna rosnąca w piętrze alpejskim - imię piosenkarki Csákowej - prawa strona monety. **L.** Posiłek między obiadem i kolacją - zmniejszanie kompetencji w załatwianiu spraw. **M.** Wyspa irlandzka na Atlantyku - as lub walet - śródziemnomorska roślina lub krzew.

Pionowo:

1. Czeski taniec - część świata. **2.** Miasto w Indii, region uprawy bawełny - zamieszanie, wrzawa. **3.** Krótki utwór beletrystyczny - tytuł opery A. Dvořáka. **4.** Obornik - 1900 rzymskimi cyframi - syn Jakuba i Lei zwany również Mateuszem Ewangelistą. **5.** Syn Gery z pokolenia Beniamina - żydowska gmina wyznaniowa - jałowcówka. **6.** Nie po angielsku. **7.** Wieś charakteryzująca się kilkoma lub wieloma krętymi uliczkami. **8.** Ma wszystkie boki równe. **9.** Państwo z Kopenhagą - miasto w województwie katowickim. **10.** Imię Romančika - papaver. **11.** Tatarak - stulecie. **12.** Angielski elektrofizjolog (sir Bernard) - ptak morski. **14.** Grunt, gleba - pali się w świecy. **15.** Potocznie opryszek, dryblas - rzeka w Sudanie. **16.** Imię Payla - pisarz żydowski, autor trylogii „Przed potopem". **17.** Feudum - jeden z sześciu synów Uranosa i Gai. **18.** Słynne muzeum w Piotrogrodzie. **19.** Wywieranie nacisku na zapłacenie okupu. **20.** Jezioro w Kazachstanie. **21.** Jednostka monetarna Laosu - miękka, nasiąkliwa skóra - król judzki. **22.** Hak w podkowie - napisał powieść „Winnetou" - głos wydawany przez kaczki. **23.** Puste opakowanie reklamowe - godło herbowe Warszawy. **24.** Samica lwa - malarz amerykański (John, 1870-1953). **25.** Miasto i zatoka w Japonii na wyspie Honsiu - rasa psa myśliwskiego.

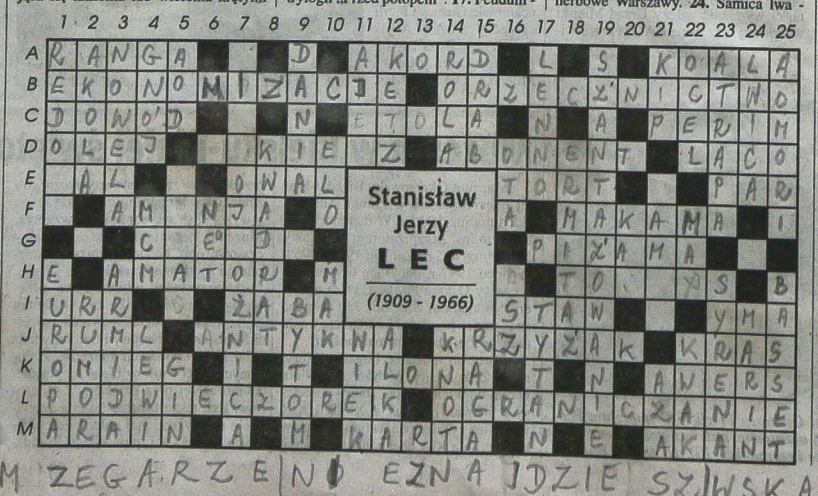

Wyrazy trudne: AKOLA, AOD, AOMORI, ARAIN, MAKAMA, OMIEG, PERIM, RAGA, URR.

Rozwiązanie dodatkowe krzyżówki dadzą litery w następujących kratkach: M-5, J-12, G-19, I-8, A-15, D-11, J-9, F-18, B-19, L-11, K-5, E-9, I-21, L-21, D-3, D-19, B-7, K-23, D-12, A-1, A-23, B-11, C-1, J-16, D-9, L-25, I-14, L-8, I-19, H-23, M-22, M-12, B-8, C-6, L-4, C-22, A-21, G-8, K-1, I-7, I-17, G-4, K-3, C-15.

Opracował: **Józef Tadrała**

Wśród czytelników, którzy przesłali pod adresem redakcji rozwiązanie dodatkowe krzyżówki, przyznana zostanie drogą losowania nagroda książkowa. Termin nadsyłania rozwiązań upływa z dniem 2 listopada br.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 103 NR. „GL" Z DNIA 6 WRZEŚNIA BR.:

„Pycha to czasem samoobrona ludzi, których nikt nie pochwali".

Nagrodę-książkę wylosowała **Daria Legierska** z Bystrzycy nad Olzą.

PRAWIDŁOWE ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 109 NR. „GL" Z DNIA 20 WRZEŚNIA BR.:

„Zaolzie, nasz wspólny dom".

Nagrodę - książkę wylosowała **Alina Kubica** z Oldrzychowic.

NA ŻADNYM ZEGARZE NIE ZNA IDZIE SZWSKA WÓWEK

Wczoraj, dnia 17. 10 obchodzili swój zacny jubileusz życiowy - „Diamentowe gody" nasi Kochani Rodzice

AGNIESZKA i ALOJZY MOŁDRZYKOWIE

rodacy ze Stonawy, obecnie mieszkający w Olbrachcicach. Z tej okazji chcemy tą drogą podziękować z całego serca za wszystkie miłe chwile spędzone w gronie rodziny i życzymy Im na dalsze lata dużo zdrowia, pogody ducha i już tylko samych słonecznych i przyjemnie spędzonych dni. W imieniu całej rodziny życzenia składa córka Halina z mężem Stanisławem oraz wnuki Krysia i Stasiek. C52/172

Dnia 18. 10. 1997 obchodzi swój jubileusz życiowy 85-lecia urodzin nasza Droga Matka, Babcia, Prababcia i Teściowa

pani ANIELA ZELKOWA

z Hawierzowa. Z tej okazji dużo zdrowia, szczęścia i Błogosławieństwa Bożego życzy w imieniu całej rodziny córka Helena. C54/200

Z okazji jubileuszu 80-lecia urodzin

pani STEFANII UHERKOWEJ

najserdeczniejsze życzenia zdrowia, szczęścia, pomyślności składają córka i syn z rodzinami. C54/205

Żyj nam w zdrowiu, żyj w radości,
żyj nam w szczęściu i uśmiechu,
i niech słońce tylko gości,
do stu latek w Twoim sercu."

Z okazji 75. urodzin Najdroższej Cioci

pani ALOJZJI OLEKSIAK

życzenia składają Marysia, Xenia, Grażyna, Tadek, Jola i Mareczek. O-84

Z okazji 75. urodzin

pani ALOJZJI OLEKSIAK

najlepsze życzenia wiele zdrowia, pomyślności i długich lat życia składają winszownicy od granicy. O-86

Dnia 19. 10. 1997 mija 8 lat od śmierci naszej Nieodżałowanej

śp. ADOLFINY SZELIGOWEJ

z Suchej Górnej. O chwilę wspomnień prosi mąż, córka i syn z rodzinami. AD-143

Dnia 18 października obchodziłby zacny jubileusz 60 lat nasz Kochany

śp. TADEUSZ SZWARC

z Wędryni. O chwilę wspomnień proszą żona i synowie. OL-69

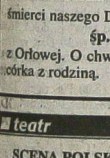

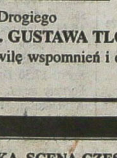

Dnia 18. 10. 1997 mija 10. rocznica śmierci naszej Drogiej

śp. ANIELI TLOŁKOWEJ

zaś dnia 23. 6. 97 minęła 18. rocznica śmierci naszego Drogiego

śp. GUSTAWA TLOŁKI

z Orłowej. O chwilę wspomnień i cichą modlitwę prosi córka z rodziną. C54/178

kronika rodzinna

„Czas płynie, a smutek i żal pozostaje..."

17 października obchodziłby swoje 90. urodziny nasz Kochany Ojciec i Dziadek

śp. JAN SIUDA

z Karwiny-Frysztatu. 20 kwietnia minęła 5. rocznica Jego śmierci, zarazem 10 listopada wspominać będziemy 3. rocznicę śmierci naszej Kochanej Mamusi i Babci

śp. FRANCISZKI SIUDOWEJ

Wszystkich, którzy Ich znali i szanowali, o chwilę wspomnień proszą córki z rodzinami. C 54/183

W tych dniach mija pierwsza rocznica śmierci

śp. ANNY ŠTIRBOWEJ

z Cierlicka. Z żalem i smutkiem w sercu wspominają, wdzięczni za samodzielne wychowanie bez ojca - ofiary Oświęcimia - syn Józef i córka Jadwiga z rodzinami. O-83

„Kto znał - niechaj wspomni,
Kto kochał - nie zapomni".

Dnia 14. 10. 1997 obchodziłaby 60. rocznicę urodzin nasza Kochana Mamusia, Teściowa i Babcia

śp. EMILIA KOWALCZYKOWA

z Cz. Cieszyna. O chwilę wspomnień proszą synowie i córka z rodzinami. AD-147

„Czas płynie, lecz smutek pozostaje..."

Dnia 21. 10. 1997 przypomnimy sobie pierwszą bolesną rocznicę śmierci naszego Drogiego

śp. JÓZEFA KASZPERA

z Trzyńca-Osówek. O chwilę wspomnień prosi córka z mężem i wnuki. AD-146

„Tymczasem Cię żegnamy z żałością w wierze tej, że grobu ciasne bramy nie wiążą duszy Twej".

W tych dniach obchodziłaby jubileusz 70-lecia

śp. ANNA MARTYNKOWA

z Milikowa. Dnia 22. 10. mija 3. rocznica Jej zgonu. Dnia 18. 12. minie 1. rocznica śmierci Jej Męża

śp. WŁADYSŁAWA MARTYNKA

O chwilę wspomnień i modlitwę za Rodziców proszą córki i syn z rodzinami. OL-75

W głębokim żalu zawiadamiamy, że dnia 15. 10. 1997 zmarła nagle w wieku 73 lat nasza Kochana Mama, Babcia, Szwagierka, Ciocia

śp. MARIA SŁOWIKOWA

z Darkowa, ostatnio zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się 20. 10. 1997 o godz. 14.30 z kościoła katolickiego w Karwinie-Frysztacie. Zasmucona rodzina. AD-149

Szanownej Pani Wandzie Szarowskiej wyrazy serdecznego współczucia z powodu zgonu

Męża RYSZARDA

składają dyrekcja i grono pedagogiczne Polskiej Szkoły Podstawowej w Bystrzycy. B-210

teatr

SCENA POLSKA, SCENA CZESKA - 16. - 18. 10. Festiwal „Na granicy".

SCENA POLSKA - CZESKI CIESZYN: Dom kobiet (19, godz. 17.30, gr. JAP-4).

programy MOK

KARWINA - Oddział Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie: do 31. 10. wystawa obrazów Tadeusza Wratnego pn. „Barwy Śląska".

MAŁA GALERIA MAGAL: do 31. 10. wystawa najnowszej twórczości Władysława Ćmiela (plener - Polska). Otwarte po-pt: 9-18; nie: 14-18.

CZESKI CIESZYN - Ośrodek społeczno-Kulturalny „Střelnice": do 31. 10. wystawa drzeworytu polskiej plastyczki Jadwigi Smykowskiej „Człowiek i jego świat". Otwarte po-pt: 8-18.

co, gdzie, kiedy

ZABŁOCIE - Zarząd MK PZKO i Klub Kobiet zapraszają w niedzielę 19. 10. o godz. 15.30 do Domu PZKO na wieczór świetlicowy z pieczeniem placków ziemniaczanych.

DYREKCJA PSP w Orłowej-Lutyni zaprasza na wystawę połączoną ze sprzedażą polskich książek do budynku szkoły w poniedziałek, 20. 10. w godz. 14-17.

PRZEDSZKOLE „Na Rozwoju" w Cz. Cieszynie, Akacjowa 17 zaprasza we wtorek, 21. 10. o godz. 15.30 wszystkie dzieci z okolicy w wieku przedszkolnym na tradycyjne „Święto ziemniaka" do swojego ogródka za kościołem (w razie niepogody do przedszkola).

TRZYNIEC-OSIEDLE - MK PZKO zaprasza 23. 10. 1997 o godz. 18.00 do Domu PZKO na Tarasie na kolejne spotkanie Kawiarenki u Adama. W programie spotkanie z poetą Janem Pyszką.

spotkania

UWAGA - byli członkowie (od powstania) ZPiT „Górnik". MK PZKO Karwina organizuje spotkanie koleżeńskie chórzystów, tancerzy i orkiestry w dniu 9. 11. br. o godz. 14.30 w Domu PZKO w Karwinie-Frysztacie (za polską szkołą). Koszt 50 koron od os. na miejscu.

ogłoszenia

OSZACOWANIE NIERUCHOMOŚCI w celach kupna, sprzedaży, darowizny, spadku, podziału lub hipoteki oferuje rzeczoznawca (biegły sądowy). Kontakt: tel. 0659/352 935 aut. sekr. C 22/008

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ
GŁOS LUDU
◆ Gazeta Polaków w Republice Czeskiej ◆ W wydawnictwie „Olza", ul. Hlavní 3, Cz. Cieszyn, wydaje Rada Polaków w RC przy wsparciu finansowym Rządu RC ◆ Redaguje kolegium ◆ Redaktor naczelny: Władysław Bilko; zastępcy red. naczelnego: Henryka Bittmar, Bogusław Krzyżanek ◆ Adres redakcji: 709 29 Ostrawa, P.O. Box 29, Novinářská 3, telefony: centrala 6607/111, sekretariat 6607/252, dział łączności z czytelnikami 6607/249, dział sportowy 6607/258, redaktorzy 6607/242, 6607/256; faks: 6607/252 ◆ Ogłoszenia przyjmowane są codziennie od 8.30 do 15.00 w redakcji „Głosu Ludu" w Ostrawie (w pozostałych godzinach pod nr. tel. 6607/252 czynna jest sekretarka automatyczna), w poniedziałki, środy i piątki w godz. od 8.00 do 12.00, wtorki i czwartki od 12.00 do 16.30 w biurze „Contact" przy ul. Hlavní 3 w Cz. Cieszynie; w Oddziale Literatury Polskiej Biblioteki Regionalnej w Karwinie-Frysztacie (na rynku) w godzinach otwarcia; w dni powszednie w godz. od 8.00 do 16.00 w biurze firmy AD SERVIS, ul. Střelniční 18, Cz. Cieszyn ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Kolportuje SmNS, a.s., Ostrawa ◆ Skład komputerowy „Głos Ludu" Ostrawa ◆ Druk TIP - drukarnia periodyków Ostrawa, s. a. ◆ Rękopisów i zdjęć nie zamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie również prawo dokonywania skrótów, adiustacji, przeredagowywania tekstów i zmiany tytułów materiałów nie zamówionych. Nr indeksu 42501

● SPORT ● SPORT ● SPORT ● SPORT ●

▲ *W BIEGACH TERRY'EGO FOXA, które odbyły się w ubiegłych trzech dniach w Trzyńcu i okolicy, uczestniczyło łącznie 5799 osób. Na starcie w Bystrzycy stanęła m. in. starościna p. Anna Konderlowa. W Trzyńcu, gdzie padał deszcz, śnieg i grad, powitał uczestników starosta Igor Petrov. - Na badania raka wybrano blisko 108 000 Kč, najwięcej (przeciętnie na 1 ucznia) ofiarowała młodzież... PSP Wędrynia.* *Tekst i zdjęcie: OTA GAVENDA*

Nie zagrzali fotela

Istne trzęsienie przeżyła tabela I ligi hokeja po 10. kolejce. Jedynie 2 drużyny utrzymały pierwotnie zajmowaną pozycję. Hawierzowianie tylko przez 4 dni zagrzali fotel przodownika; po dość wysokiej porażce z „niedźwiedziami" w Berounie, spowodowanej m. in. „przyczynami natury obiektywnej", obsunęli się o 4 oczka niżej. Nie tracą wszakże kontaktu ze ścisłą czołówką. Na szczyt wróciło Znojmo po zwycięstwie 5:2 z Kometą w Brnie (III tercja - 4:1). Prościejów znów nie wygrał po 4. remisie (z H. Brodem 1:1) przekazał „czerwoną latarnię" outsidera hokeistom Przerowa (po 4 pkt.).

○ BEROUN - HAWIERZÓW 5:1 (2:0, 3:0, 0:1). Goście z powodu defektu autokaru przybyli na stadion krótko przed rozpoczęciem meczu, przystępując do gry bez niezbędnej rozgrzewki. Zanim się rozejrzeli, stracili po 61 sekundach gry 1. gola z kija Vaniša. W 6. min. było już 2:0 (Novotný). Również w II tercji nie mogli hawierzowianie złapać właściwego rytmu i w 28. sekundzie przegrywali już 0:3 (Musil). Potem w przewadze liczebnej naciskali, lecz bez efektu. W 25. min. Pěknik trafił w słupek bramki Berouna, po czym znów uderzyli gospodarze: 27. - Halinský 4:0. W 36. min. sędzia Túrčan wykluczył gościom Philippa i Drábka, co po 35 sekundach wykorzystał Kříž - 5:0. Dopiero w III części meczu przyjezdni odzyskali równowagę, uzyskując dużą przewagę. Wypożyczony ze Sparty bramkarz Cinibulk był nieustannie zatrudniany, lecz spisywał się po mistrzowsku, walnie przyczyniając się do zwycięstwa „niedźwiedzi". Skapitulował on dopiero w 58. min. przed strzałem **Alipowa** - 5:1. Tak więc po serii 6 nie przegranych spotkań przyszła 3. porażka zespołu HCH.

Kary: 4 - 5; wyk. 1:0; widzów 1200. Czołówka: 1. Znojmo (2) 15 pkt., 2. Liberec (4), 3. Trzebicz, 4. Kralupy (5) - po 14, 5. Hawierzów (1) - 14, 6. Ołomuniec 11 pkt. itd. **Dziś gości w Hawierzowie przodownik tabeli...** (MS)

Nasza oferta

○ HOKEJ: Trzyniec - Sparta. Ekstraliga - jutro o godz. 17 (w I rundzie 3:3). **Hawierzów - Znojmo.** I liga - dziś o 17. **II LIGA: N. Jičczyn - Karwina** (dziś o 17) i **Orłowa - Tabor** (jutro o 17). **MR I KL.:** Kozłowice - HC Trzyniec (dziś o 13.30 w Przerowie). **Kangaroos Karwina - Poruba.** I liga kobiet - dziś o 14.

○ PIŁKA RĘCZNA: C. Hranice - Karwina. Ekstraliga m. - jutro o 10.30. **Karwina B - Kostelec.** I liga m. - jutro o 10.30. **Kovona - Sl. Hradec Kr.** II liga kobiet - dziś o godz. 11.

○ TENIS STOŁOWY. Ekstraliga męż.: B. Hawierzów - SF Praga (dziś o 14) i Sparta (jutro o 10.30). **II liga m.:** HT Trzyniec - Frysztak (dziś o 15) i Wsecin (jutro o 9.30).

○ HALOWA PIŁKA NOŻNA. I liga: Sn Hawierzów - Cz. Budziejowice (dziś o 9) i Prachatice (dziś o 11.45).

○ ŚLIZGAWKA: KARWINA: so.: godz. 16.15-17.55. **HAWIERZÓW: nie.:** 16.15-17.55. **ORŁOWA: so.:** 11.30-13.00; **po.:** 8.30-12.00 i 17.15-18.45; **wt.:** 8.30-12.00.

CO SŁYCHAĆ?

● **MAREK ČIHÁK,** czołowy tenisista stołowy B. Hawierzów, wygrał w Mokrych Łazcach 2. turniej kwal. Robot Cup (przed Demkiem, Olejnikiem itd.) i zajmuje łącznie 2. miejsce (22 pkt.) za Demkiem (35). **(h)**

● **SIATKARKI SLAVOJA Cz. Cieszyn** pod wodzą trenerów Ivy Czudkowej-Zapletalowej i Jiřego Kleina, wygrały wszystkie dotychczasowe mecze (12) i prowadzą w tabeli MO II klasy przed W. Międzyrzeczem (-3 pkt.). Dziś o 10.00 grają z 4. Trzyńcem. **-am-**

● **PIŁKARZE RĘCZNI HT Trzyniec** pokonali S. Poruba 23:21 (Mrakwia 9) i wygrali w Hrabówce 26:19 (Delong 7), obejmując prowadzenie w dywizji.

OD BRAMKI DO BRAMKI

◆ **W PUCHAROWYM MECZU FC Karwina - H. Trzyniec (4:1)** mieli pod każdym względem lepsi piłkarze FCK nieustannie więcej z gry i wygrali całkiem zasłużenie, wykorzystując w II połowie kardynalne błędy taktyczne w obronie hutników. Pokonanych usprawiedliwia w pewnym sensie nieobecność kilku kontuzjowanych graczy: Drobisza (w bramce zastępował go Mrózek z Bystrzycy), Cieślara, Vojáčka i Dudy; rekonwalescent Chýlek grał tylko w II połowie. **W 3. rundzie (29. 10. o godz. 14.30)** karwiniacy gościć będą Banika Ostrawa, który wygrał we Wracimowie 2:0. **(hm)**

◆ **ROZGRYWKI POWIATU F-M:** Domasłowice - Prżno 0:0, Palkowice - Bukowiec 3:0, Toszonowice - Chlebowice 4:2, B. Mosty - Lhotka 3:4 i Luczina - Rzepiszcze B 3:1. **Milików pauzował, lecz utrzymał 1. miejsce** - 19 pkt., przed Domasłowicami - 18; 3. Palkowice (5), 4. Toszonowice (6) - po 16, 5. Bukowiec (3) - 15 pkt. itd. **(j)**

◆ **NA DWA MECZE** zawieszony został po wykluczeniu w Blszanach obrońca II-ligowej drużyny piłk. FC Karwina - Martin Plachta.

◆ **SKRZECZOŃ - DZIEĆMOROWICE.** Rewanżowe spotkanie Pucharu Śląska na szczeblu pow. karwińskiego rozgrane zostanie w środę 22 bm. o godz. 15.

SPORT POLSKI

❑ **ZAPAŚNICZY turniej o GP Grecji** w Salonikach (styl wolny): 76 kg - 2. B. Pryczkowski, do 97 kg - 3. A. Salachna.

❑ **PIŁKARZE RĘCZNI Iskry Kielce** pokonali w Pucharze Federacji Maccabi Rehovot (Izr.) 34:18 (1 mecz 26:27) i w 2. rundzie zmierzą się z Pallomano Modena (Wł.).

❑ **X KOLEJKA I ligi piłkarskiej (w śr. tygodnia):** Widzew - Odra W. 2:0, Olsztyn - ŁKS 1:3, Grodzisk - Lech 0:1, Płock - Legia 1:2, Polonia - Lubin 4:1, Raków - Wisła 0:1, Ruch - Górnik 0:0, Wronki - GKS 1:0 i Pogoń - Ostrowiec 1:0. **Lok.:** Widzew 22, ŁKS 20, Lech 17, Legia 16 (1 zal. mecz), Polonia 16, Odra, Wisła po 15. Ruch 14,... 18. Raków 6 pkt. **(Opr. ef)**

▲ **NAGRODY 42. SPORTKI:** III - 27 445 Kč (16), IV - 684 Kč (1283), V - 73 Kč (25 780). **II LOSOWANIE:** II - 307 392 Kč (1), III - 29 275 Kč (15), IV - 636 Kč (1380), V - 66 Kč (28 503). **SZANSA:** III - 10 000 Kč (5), IV - 1000 Kč (85), V - 100 Kč (881).

Jedenasta kolejka piłkarska

II LIGA - dziś o godz. 15.30: Trzyniec - Chrudim. **Jutro o 15.30:** Karwina - Ujście. **DYWIZJA - dziś o 10.15:** Karwina B - M. Albrechtice. **Jutro o 15:** Olbrachcice - Bruntal i Bystrzyca - Bogumin.

MISTRZOSTWA ŚŻF - dziś o 14.30: Dziećmorowice - Beczwa D., Sl. Orłowa - Skrzeczoń (w O.-Lutyni), Jákl Karwina - Frydlant itd. **IA KLASA - dziś o 14.30:** L. Piotrowice - M. Opawa, Gruszów - Pietwald, Hluczyn - ČSAD, Cz. Cieszyn - Katerzynice i Ostrawica - Wędrynia. **IB KLASA - dziś o 14.30:** Sn Hawierzów - Wojkowice, Żuków - Stonawa, Datynie - Cierlicko i Oldrzychowice - Niebory (na Borku). **Jutro o 14.30:** Wierzniowice - Dąbrowa, Bogumin B - Lutynia D. (w Wierzbicy) i Piosek - Jabłonków.

MISTRZOSTWA POWIATU F-M - dziś o 14.30: Wacławowice - Starzycz, Czeladna - Rzepiszcze i Szonów - Gródek. **Jutro o 10:** Śmiłowice - Dobracice; **godz. 14.30:** Noszowice - Kuńczyce, Gnojnik - S. Mosty i Nydek - Raszkowice. **ROZGR. POWIATOWE - dziś o 14.30:** Chlebowice - Palkowice i Śmiłowice B - Toszonowice. **Jutro o 10:** Lhotka - Milików; **godz. 14.30:** Prżno - B. Mosty i Bukowiec - Domasłowice. **Pauzują** Luczina i Rzepiszcze B.

MISTRZOSTWA POW. KARWIŃSKIEGO - dziś o 14.30: Sj Rychwałd - Darków, Sucha G. - V. Bogumin i Sl. Orłowa B - Zabłocie (w Porębie). **Jutro o 14.30:** I. Piotrowice - SKF Hawierzów i Sn Orłowa - Sibica (na Żofince). **Pauzuje** B. Rychwałd. **(mjj)**

CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 18 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:

5.00 Magazyn rolniczy
5.20 Klub Seniora
5.50 O zdrowiu
6.05 Poradnik obywatelski
6.25 Auto-moto rewia
7.00 „21"
7.30 Sezamie, otwórz się!
8.00 Poranek
8.05 Niechaj świat zawojują mali
8.15 Wiadomostki ze świata
8.25 Śpiewnik domowy
8.30 Hip, hap, hop (dla dzieci)
9.05 Z wizytą u pani Muzyki
9.15 Czułki
9.40 Labirynt
10.00 Wiadomości
10.05 Rekordy i ciekawostki
10.15 Meduza (tyg. muzyczny)
10.45 „Droga do Avonlea V" (s.)
11.35 Animals
11.50 Nowe książki
12.00 Wiadomości
12.05 Proszę wejść
12.30 O zdrowiu (magazyn)
12.45 Poradnik obywatelski
13.05 Auto-moto rewia
13.35 Grają Orkiestry Dęte
14.15 Nasza wieś
14.35 „Silvanowie" (s.)
15.00 „Pustelnia parmeńska" (film franc.)
18.00 Wiadomości
18.05 Nad listami telewidzów
18.15 Humor Hany Maciuchowej
18.55 Wieczorem na ekranie
19.00 Wieczorynka
19.08 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy
20.00 Talk show M. Markoviča
21.05 Wiadomości
21.15 „Śmierć łotra" (thriller franc.)
23.15 Wiadomości
23.20 „Tylko wśród przyjaciół" (film USA)
1.05 „Dom zabaw" (film USA)
3.00 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
3.50 „Star Trek: Nowa generacja" (s.)
4.35 OK pop.

■ TC 2:

7.00 Euronews
7.30 Report
8.00 TV Edukacyjna
10.00 TC w przyszłym tygodniu
10.05 „Pinchas Zukerman i Marc Neikrug koncertują w Santa Fe" (dok.)
11.00 Mode collection II
11.25 „Popołudnie dla wszystkich" (dok.)
11.55 Ego
12.15 „Jak się żyje mężczyznom słynnych kobiet" (dok.)
12.30 Kim jest... (Zdeněk Škarvada)
12.55 Wzdłuż i wszerz...
13.25 OK pop
13.45 „Caddie Woodlawn" (film USA)
15.30 „Na własne ryzyko" (s. 1/20)
15.55 „Jan Zrzavý" (dok.)
16.30 „Na granicy rzeczy niemożliwych" (dok.)
17.00 „Ecce homo w Šternberku" (reportaż)
17.15 Grand Prix Ujście nad Łabą (tańce towarzyskie)
18.15 Studio reporterów
18.40 Dziesięć wieków architektury
18.55 Klubowe MŚ w koszykówce
20.55 „Ave Maria gratia" (dok.)
21.15 G. F. Haendel: Mesjasz (koncert)
23.25 „Wielkie rozdziały sztuki włoskiej" (s. dok.)
0.10 L. v. Beethoven: Leonora - uwertura C dur, Symfonia nr 5 c-moll
1.05 Wiadomości TVS.

■ NOVA:

7.30 „Spiderman" (s. anim.), 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.55 „Ciężkie życie łowcy przygód" (film czeski), 10.20 „Strażnik morza" (s.), 11.10 „Słoneczny patrol IV" (s.), 12.00 Dzwońcie do dyrektora, 12.30 „Ostatni car rosyjski" (dok.), 13.25 Power Play, 14.20 „Wielka włóczęga" (kom. franc.), 16.40 „Renegat" (s.), 17.30 Randka w ciemno, 18.30 „Słoneczny patrol VII" (s.), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Gorący strzał" (kom. USA), 21.35 Właśnie dziś, 21.40 „w zasięgu strzału" (film USA), 23.25 „Grzeszne pragnienia" (s. erot.), 0.50 Gilette World Sport Special.

■ PRIMA:

7.30 „Przygody małego byczka" (s.), 8.00 „Daktari" (s.), 8.50 Prima S.O.S., 10.00 „Sprawy ojca Dowlinga" (s.), 11.30 „Siła rodu" (s.), 12.20 Magazyn motoryzacyjny, 12.40 „Sprawy brata Cadfaela" (s.), 14.00 IPB Czech Indoor (tenis), 18.00 „Święta Dalekiego Wschodu" (dok.), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Świat '97, 19.30 Królowie groteski, 20.00 „Efekty specjalne" (s.), 20.45 Nikt nie jest doskonały (pr. rozryw.), 21.30 Żyto (show), 21.55 Wiadomości, 22.00 „Poltergeist" (s.), 22.45 Prawdziwie naga prawda (erot. ukryta kamera), 23.40 „W trakcie służby" (s.).

NIEDZIELA 19 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:

5.00 Poszukiwanie zagubionego czasu
5.20 Humor Hany Maciuchowej
6.05 Salon morawsko-śląski
6.35 Salon czeski
7.05 Nowe książki
7.20 „Królik Bugs i przyjaciele" (s.)
7.45 „Jůhele" niedziela (dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiektyw
10.35 Ukryta kamera
10.40 „Taka normalna rodzinka" (s.)
11.25 Odpowiedzi na listy telewidzów
11.35 Kalendarium
11.45 TC w przyszłym tygodniu
11.50 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debata
13.00 Wszystko o działce i ogrodzie
13.35 „Trzy razy baron Münchhausen" (s.)
14.30 Magazyn chrześcijański
15.10 Kronika czeska
15.30 „Wojskowe bliźniaki" (komedia)
17.05 Piramida (teleturniej)
17.35 Poszukiwanie zagubionego czasu
17.55 Słowo świąteczne
18.00 Wiadomości
18.10 Antena
18.35 „Alf IV" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.08 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.40 Bramki, punkty, sekundy
19.55 Sportka
20.00 O skarb Agnieszki Czeskiej
20.45 Wydarzyło się... (publicyst.)
21.00 „Zjawiska towarzyszące" (s.)
21.45 „Jak się żyje w ciszy" (dok.)
22.00 Wiadomości
22.10 Niedziela sportowa
22.50 Hokejowy weekend
23.05 Aktualności z kraju i ze świata
23.10 „Nietykalni" (s.)
23.55 Wiadomości
24.00 Trochę szafranu z archiwum TV
1.30 „Piramida grozy" (film bryt.)
3.15 „Witajcie w Złotych czasach" (western USA).

■ TC 2:

7.00 Euronews
8.05 „Magicznym krajem" (dok.)
9.00 Poranek niedzielny
9.55 Lapidarium
10.10 To najlepsze z klasyki
10.30 Ukryte w depozycie
10.40 Respektowanie
11.40 Szansa (pr. rozryw.)
12.50 „Holender tułacz" (opera)
15.15 „Czarny i biały jest pełen kolorów" (dok.)
16.20 Chalupa Cup (wioślarstwo)
16.50 Droga urzeczywistnienia
17.10 Klub Muzyczny
17.40 „Ostatni kabriolet" (s., 1/3)
19.15 „Katts i Rinnie" (s.)
19.45 Nowe książki
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 Filmopolis
21.00 „21"
21.30 Dziesięć wieków architektury
21.45 „Skarby świata" (dok.)
22.00 „Tajemnica mojego sukcesu" (kom. USA)
23.45 Jazz w filharmonii (2/3)
0.15 Debata
1.15 „21".

■ NOVA:

7.30 „Star Trek" (s.), 8.00 Cudowny świat Walta Disneya, 8.45 „Pepek marynarz" (s. anim.), 9.05 „Niewiarygodne historie" (s.), 9.35 „Smerfy" (s. anim.), 10.05 As (lista przebojów), 11.10 „Superman III" (s.), 12.00 „Stefania II" (s.), 13.00 7 czyli Siedem dni, 14.00 „Życie i czasy sędziego Roy Beana" (film USA), 16.10 „Seinfeld" (s.), 16.40 „Kierunek południe" (s.), 17.35 „Melrose Place IV" (s.), 18.30 „Beverly Hills 90210" (s.), 19.20 Prognoza pogody, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Mr. Jones" (film USA), 22.00 Właśnie dziś, 22.05 Magazyn piłkarski, 22.20 „B. L. Stryker" (s.), 23.55 „Nocne oczy II" (thriller USA), 1.35 Gillette World Sport Special.

■ PRIMA:

8.00 „Przygody małego byczka" (s.), 8.25 „Tajemnicza wyspa" (s.3+4), 9.15 „Trzymajmy razem" (film anim.), 9.20 „Paczuszka Pluta z niespodzianką" (film anim.), 9.25 „Herbie bierze udział w rajdzie" (kom. USA), 11.10 „Supergwiazdy w akcji" (s. dok.), 11.55 „Planeta życia" (s. dok.), 12.40 „Inspiracja" (film USA), 14.00 IPB Czech Indoor (tenis), 16.35 Świat '97, 16.50 E.daniely (pokaz mody), 17.05 „Królestwo dziczy" (s. dok.), 17.30 „Siódme niebo" (s.), 18.15 10 x odpowiedz (teleturniej), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Propozycje Primy, 19.30 Królowie groteski, 20.00 „Anioł z diabłem w ciele" (kom. czeska), 21.40 Wiadomości, 21.45 „Wichry wojny" (s.), 23.25 Żyto (tow. show), 23.45 „Punkt zwrotny" (film USA).

PONIEDZIAŁEK 20 PAŹDZIERNIKA

■ TC 1:

5.00 Poranek niedzielny
6.00 Studio 6
8.30 „21"
9.00 Wiadomości
9.05 Sezamie, otwórz się
9.35 „Królik Bugs i przyjaciele" (s. anim.)
9.55 „Złote rybki" (film czeski)
11.25 Antena
12.00 Wiadomości
12.05 Poszukiwanie zagubionego czasu
12.25 Humor Hany Maciuchowej
13.05 Kalendarium
13.15 Obiektyw
13.45 Nad listami telewidzów
13.55 Popołudnie dla wszystkich
14.25 O zdrowiu (mag.)
14.40 Nasza wieś
15.00 Proszę wejść (mag.)
15.25 Piramida (teleturniej)
16.00 Wiadomości
16.05 Studio Oaza
16.55 Klocki (dla dzieci)
17.05 Pisklęta (dla dzieci)
17.55 Prognoza pogody
18.00 Report
18.10 „Zagrożona przyroda" (s. dok.)
18.40 Trzymaj się! (pr. ekol.)
19.00 Wieczorynka
19.08 Szczęśliwych dziesięć
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.50 Bramki, punkty, sekundy
20.00 „Życie na zamku" (s.)
21.00 „Okna wszechświata na oścież" (s. dok.)
21.25 Do oporu (publicyst.)
22.00 Wiadomości
22.15 Z „Teatrzyku pod wieżą"
23.15 Trzymaj się! (pr. ekol.)
23.35 Auto-moto rewia
0.05 Wiadomości
0.10 „Ludzie wokół partytury" (s. dok.)
1.00 „Nocna linia telefoniczna II" (s.).
2.05 Echa sportowe
3.10 Antena
3.40 Uniwersytet TV
4.25 Teleskop
4.35 „Europa w walce z rakiem" (dok.).

■ TC 2:

7.45 Wiadomości TVS
8.00 Euronews
9.00 TV Edukacyjna
9.25 Dzieci i zwierzęta
9.30 Studio 6
12.00 „Zbrodnia w ekspresie" (film franc.)
13.30 „Dziesięć wieków architektury" (s. dok.)
13.45 „Ballanda - wymarzony świat zwierząt" (dok.)
14.35 „Planeta dinozaurów" (s. dok.)
15.20 Auto-moto rewia
15.50 Ukryte w depozycie
16.00 Europa dziś
16.30 „Skarby świata" (s. dok.)
16.45 Uniwersytet TV
17.30 Teleskop
17.40 „Europa w walce z rakiem" (dok.)
17.45 Echa sportowe
18.45 Romale (mag.)
19.05 CD Classic
19.15 Antena
19.40 Nad listami telewidzów
19.55 Wieczorem na ekranie
20.00 „Walka o Obywatela Kanea" (dok.)
21.00 „21"
21.30 „Kontrakt artysty" (film bryt.)
23.10 „Kronika Hollywood" (s. dok.)
23.35 Teatr '96
23.55 To najlepsze z klasyki
0.15 „21".

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Nova, 8.30 „Skrzydła I" (s.,1/52), 9.00 „Grace w opałach" (s.), 9.25 Karuzela (teleturniej), 9.50 Zaryzykuj! (teleturniej), 10.20 „Navajo Joe" (western), 11.50 Randka w ciemno, 12.40 „Dynastia" (s.), 13.35 „Tak płynie czas" (s.), 14.20 „Kaprysy miłości" (s.), 14.50 „Czas przypływu II" (s.), 15.45 „Beverly Hills 90210" (s.), 16.40 „A" (talk show), 17.22 Właśnie teraz, 17.30 Magazyn piłkarski, 18.20 Zaryzykuj! (teleturniej), 18.45 Karuzela (teleturniej), 19.20 Prognoza pogody, 19.25 Gumowiny, 19.30 DTV, 19.50 Wiadomości sportowe, 20.00 „Doktor z alpejskiej wioski II" (s.), 20.50 „Picket Fences" (s.), 21.45 Właśnie dziś, 21.50 Obywatelskie judo, 22.15 „Pogotowie III" (s.), 23.10 Gilotyna, 23.40 „Zonaty z zobowiązaniami" (s.), 0.10 „Klient" (s.), 0.55 „A" (talk show), 1.35 „Seks Zap" (s.), 2.00 „Robocop" (s.).

■ PRIMA:

6.55 „Dzieci Noego" (film anim.), 7.05 „Przygody psa Dommela" (s. anim.), 7.30 Koktajl sportowy, 8.10 „Milagros" (s.), 9.05 Propozycje Primy, 9.20 Program dla pań, 10.40 10 x odpowiedz (teleturniej), 11.25 „Inspektor Regan" (s.), 12.20 „Inspiracja" (film USA), 13.40 „Planeta życia" (s. dok.), 14.30 S.O.S., 16.40 „Star Trek: Głęboki wszechświat dziewięć II" (s.), 17.30 Dobry wieczór, 18.00 Party, 18.30 Akta '97, 18.50 Minuty regionu, 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 „Tom i Jerry" (film anim.), 19.30 „Nieograniczone możliwości" (s.), 20.00 „Detektyw Nash Bridges" (s.), 20.50 Rozkręćmy to! (gra-zabawa), 21.40 Wiadomości, 21.45 „Jim Rock" (kom. USA), 23.25 „Nevada" (s.), 0.55 Party.

POLSKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 18 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

7.00 Magazyn Techniki Rolniczej
7.15 Z Polski
7.30 Agrolinia
8.00 Wszystko o działce i ogrodzie
8.30 Wiadomości
8.45 Tęczowa bajeczka (dla dzieci)
8.55 Dzieło - arcydzieło
9.05 Posłuchajcie, właśnie przeczytałem: „Rekreacje Mikołajka"
9.10 Ziarno (dla dzieci i rodziców)
9.35 5-10-15 (dla dzieci)
10.30 Z żołnierskiego plecaka
10.50 Z kamerą wśród zwierząt: Zebry
11.15 Zielonym do góry
11.30 U siebie: Watra w Michałowie
11.50 Giełda
12.00 Wiadomości
12.10 „Królestwo Lo" (film dok.)
12.55 Tele-detektyw: „Skradziony karzeł"
13.00 Polska - zachód
13.20 Walt Disney przedstawia
14.40 Sunset on empire (koncert)
15.15 „Skradziony karzeł"
15.25 Jeśli nie Oxford, to co? (teleturniej)
15.55 Pulsar
16.25 „Bill Cosby show" (s.)
17.00 Teleexpress
17.25 Jaka to melodia? (teleturniej)
17.50 To jest telewizja
18.10 „Słoneczny patrol" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 „Czwarty protokół" (film ang.)
22.00 Kabaret z lamusa
22.25 Studio FPFF: Gdynia '97
22.45 Studio sport
23.50 „Impas" (film USA)
1.20 „Nieśmiertelny" (s.)
2.55 „Klan" (telenowela).

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Folkowe nuty: Z Równicy
7.30 Tacy sami
8.00 Czesław Zuber - magia szkła
8.30 Programy lokalne
9.30 Klasztory polskie (s. dok.)
10.00 Pogotowie ekologiczne Dwójki
10.15 Ojczyzna polszczyzna
10.30 „Przygody Shirley Holmes" (s.)
11.30 Kręciola (pr. J. Owsiaka)
12.00 „Podróże Olivera" (s.)
13.00 „Maja Plisiecka - nieśmiertelny łabędź" (film dok.)
14.00 „Moje miejsce" (film dok.)
14.30 „Widziane z bliska" (s. dok.)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.40 Dach nad głową
16.00 Wielka gra (teleturniej)
16.50 Halo Dwójka
17.10 „Wysoka fala" (s.)
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Magia liter (teleturniej)
19.05 Wydarzenie tygodnia
19.30 Szalone liczby (dla dzieci)
20.00 Baw się razem z nami
22.00 Panorama
22.30 Słowo na niedzielę
22.40 „Nowojorscy gliniarze" (s.)
23.30 Camerata Dwójki
24.00 Zaklęte rewiry, czyli kuchnia od kuchni
0.45 Optimus sport telegram.

■ TELE 3:

7.00 „Cudowny świat zwierząt" (s.), 7.15 „Czarnoksiężnik z krainy Oz" (s.), 7.40 „Namiętność" (s.), 8.55 Osobliwości, 9.15 Sobota z TV Katowice, 11.00 „Around the World" (s. dok.), 11.30 W cztery świata strony (mag.), 12.00 Aktualności, 12.05 Raz, dwa, Trójka, 12.30 VII Festiwal w Wygiełzowie, 13.00 Coś takiego, 13.30 Gol (mag.), 13.45 Bliżej Trójki, 14.00 „Moje życie pod psem" (s.), 14.30 „Przygody Saltiego" (s.), 15.00 Aktualności, 15.10 „Animaniacy" (s.), 15.30 „Czarodziejski ołówek" (s.), 15.40 „Z wiatrem i pod wiatr" (s.), 16.35 Ale kino (mag.), 17.05 Pożegnanie lata globtroterów, 17.35 El TV Muzyk, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.20 Aktualności kulturalne, 18.30 „Nasz sklepik" (s.), 19.15 Muzy, 19.30 „Misja: Ziemia" (s. dok.), 20.00 „Pożegnalny blues" (film kanad.), 21.10 „W poszukiwaniu róży" (s. dok.), 22.00 Aktualności, 22.15 „Sobota w Bytkowie" (telenowela), 22.45 Sport, 23.30 „Alternatywy 4" (s.), 0.30 „Sercowe rozterki" (film USA), 2.00 TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Muzyka, 6.30 Disco Relax, 7.30 W drodze (mag.), 8.00 Smakosze rozkosze, 8.10 Pan Malinowski, 8.25 Encyklopedia słów wielkich i małych, 8.50 „Głupi i głupszy" (s. anim.), 9.15 „Power Ranger" (s.), 9.40 Dance World, 10.00 „Strażnik Teksasu" (s.), 10.50 „Kumpel Joey" (film USA), 12.50 „Ostatni pociąg z Gunhill" (film USA), 14.30 Oskar (mag.), 15.00 Egzamin dojrzałości, 16.00 Informacje, 16.15 Halo miliard (teleturniej), 16.45 Piramida (gra-zabawa), 17.15 Rykowisko (pr. rozryw.), 17.45 „Pacific Blue" (s.), 18.35 Dziewięciu wspaniałych (show), 19.00 Disco Polo Live, 19.55 „Xena, wojownicza księżniczka" (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Brygada Acapulco 2" (s.), 21.55 „Ślepa furia" (film USA), 22.55 Wyniki Lotto, 23.35 „Nade i Stacey" (s.), 0.05 Playboy, 1.50 „Ostatnie pożądanie" (film USA), 3.25 Muzyka.

NIEDZIELA 19 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

7.15 Notowania
7.50 Poranek filmowy
8.15 Teleranek
8.45 „Awantura o Basię" (s.)
9.15 „Klan urwisów" (s.)
9.35 Dom (mag. poradnikowy)
10.00 „Mildred Pierce" (film USA)
11.50 Fr. Starowieyskiego gawędy o sztuce: „Babie lato" J. Chełmoński
12.00 Anioł Pański
12.20 Ludzki świat
12.40 Teleturniej Wiedzy Religijnej
13.00 Wiadomości
13.10 Tydzień
13.40 „Dziennik wielkich kotów" (s. dok.)
14.15 Wiolinem i basem (mag. muz.)
14.40 Od przedszkola do Opola
15.30 „Kane i Abel" (s.)
16.25 Miliard w rozumie (teleturniej)
17.00 Teleexpress
17.25 Śmiechu warte
17.50 Dziennik telewizyjny
18.05 „Dotyk Anioła" (s.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.00 „Miłość Sary" (s.)
20.55 Decyzja należy do ciebie
21.35 „Skradziony karzeł"
21.45 Niedzielny wieczór kulturalny
22.35 Polish Open (tenis stołowy)
23.35 „Teresa" (film francuski)
1.00 „Thierry - portret nieobecnego" (film dok.).

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Echa tygodnia
7.35 „Miłość Sary" (s.)
8.25 Słowo na niedzielę
8.30 Programy lokalne
9.30 „Moje trzy córki" (s.)
10.00 Wyprawa z National Geographic
11.00 „W Izraelu - święto Kuczek!" (film dok.)
11.30 „Zwierzaki Hollywood" (s. dok.)
12.00 „Chłopcy" (komedia USA)
14.00 „Chrzestny dar" (film dok.)
14.25 30 ton! (lista przebojów)
15.00 Familiada (teleturniej)
15.30 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
16.05 Szansa na sukces: Grupa Pod Budą
17.05 „Przystanek Alaska" (s.)
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Magia liter (teleturniej)
19.05 7 dni świat
19.35 Dlaczego to my (dla młodych)
20.00 Gol (mag. piłkarski)
21.00 „Gdzie diabeł mówi dobranoc" (s.)
21.45 Rozwiązanie konkursu audiotele
22.00 Panorama
22.35 Piosenki kabaretu „Potem - od ucha do ucha"
23.00 Nike'97 (wręczanie nagród)
23.30 Warszawska Jesień'97
1.05 Optimus sport telegram.

■ TELE 3:

7.00 „Miasto nad zatoką" (serial austr.), 7.30 „Profesor Thompson" (s. anim.), 8.00 „Opowieści taty Bobra" (s. anim.), 8.30 „Myszka Willi wędruje przez świat" (s. anim.), 9.00 Z życia Archidiecezji, 9.30 „Amerykańska odyseja kosmiczna" (s. dok.), 10.00 Klub Globtrotera, 10.40 Koszałek Opałek, 11.05 Z muzycznej półki, 11.25 Na ludową nutę, 12.00 Aktualności, 12.05 Sport, 12.35 Moto sport, 13.00 „Świat bez tajemnic" (s. popul.nauk.), 13.30 Malarzy polskich portret własny, 14.00 Telefoniada, 15.00 Aktualności, 15.10 „Ekoludki i Śmiecioroby" (s.), 15.35 „Czarodziejski ołówek" (s.), 15.40 „Świat przyrody" (s.), 16.35 Nie tylko o muzyce, 17.10 Gość dnia, 17.25 Studio Gol (mag.), 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 „Rodzina Addamsów" (s.), 19.15 El TV Muzyk, 19.30 „Mistyczne krainy" (s. dok.), 20.00 „Śmiercionośne pieniądze" (s.), 22.00 Aktualności, 22.10 „Nasi synowie" (film USA), 23.40 Sport, 0.30 „Lecznica doktor Bramvell" (s.), 1.30 „Świat ogrodów" (s. dok.), 2.00 TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Muzyka, 6.30 Disco Polo Live, 7.30 Jesteśmy (mag. relig.), 8.00 Multimedialny odlot, 8.30 Klip Klaps (lista przebojów), 9.00 „Robinson Sucroe" (s. anim.), 9.30 „Power Ranger" (s. anim.), 10.00 Disco Relax, 11.05 „Pomoc domowa" (s.), 11.35 „Ptaki ciernistych krzewów" (s.), 12.40 „Chrabąszcz znowu w akcji" (film USA), 14.30 Rekiny kart (show), 15.00 Dyżurny satyryk kraju, 15.30 Piramida (gra-zabawa), 16.00 Informacje, 16.15 Miłość od pierwszego wejrzenia (pr. rozryw.), 16.45 „Pacific Blue" (s.), 17.40 „Nowe przygody Robina Hooda" (s.), 18.35 Dziewięciu wspaniałych (show), 19.00 Idź na całość (show), 19.50 Anatomia sukcesu, 19.55 „Herkules" (s.), 20.50 Losowanie Lotto, 21.00 „Stowarzyszenie umarłych poetów" (film USA), 22.55 Wyniki Lotto, 23.30 Na każdy temat, 0.35 Magazyn sportowy, 2.05 Muzyka.

PONIEDZIAŁEK 20 PAŹDZIERNIKA

■ PROGRAM 1:

6.00 Kawa czy herbata?
8.05 „Murphy Brown" (s.)
8.30 Wiadomości
8.45 Mama i ja (dla dzieci)
9.00 Szóstka na szóstkę (teleturniej)
9.25 Domowe przedszkole
9.55 Porozmawiajmy o dzieciach
10.00 „Dotyk Anioła" (s.)
10.50 Wiadomości
11.00 Transmisja Inauguracyjnego Posiedzenia Sejmu RP
13.00 Siła tradycji
13.15 Byłem żołnierzem Wehrmachtu
13.30 Szatnia (dla dzieci)
14.00 „Dzikie, dziwne i nieznane, czyli świat dzikich zwierząt" (s. dok.)
14.30 Fronda - Mamona (dla młodych)
15.00 Wiadomości
15.10 „Uzdrawianie przez zabijanie" (s. dok.)
16.00 Czasy (katolicki mag. infor.)
16.15 „Moda na sukces" (s.)
16.40 Tydzień Prezydenta
17.00 Teleexpress
17.25 „Klan" (telenowela)
17.50 Wiadomości, Prognoza pogody
17.55 Czytadło (poradnik o książkach)
18.10 Forum (pr. publicyst.)
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
20.10 XXII FPFF Gdynia '97
21.15 Wieczór charytatywny w Teatrze Narodowym
21.40 „Hipoteka czasów wojny" (reportaż)
22.05 To nie jest sprawiedliwe
22.30 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie...: Suplement
22.40 W centrum uwagi
23.00 Wiadomości
23.15 „Panika na ulicach" (film USA)
0.50 Czas na antyki: Porcelana
1.10 Tajniki muzyki: Klarnet
1.20 W dolinie Grajcarka.

■ PROGRAM 2:

7.00 Optimus sport telegram
7.05 Dziennik krajowy
7.25 7 dni świat
7.50 Akademia zdrowia Dwójki
8.00 Programy lokalne
8.30 „Aleja burz" (s.)
9.00 Świat kobiet
9.30 „Pustynia" (film dok.)
10.00 Krzyżówka 13-latków
10.30 „Spiderman" (s. anim.)
11.00 „Oczy Heleny" (s.)
11.50 „TYM - bardziej" (film dok.)
12.30 Familiada (teleturniej)
13.00 Panorama
13.20 Dziennik krajowy
13.40 Tele wizje kultury
14.05 Ojczyzna - polszczyzna
14.20 30 ton! (lista przebojów)
14.50 Akademia zdrowia Dwójki
15.00 Ulica Sezamkowa (dla dzieci)
15.30 „Leśny patrol" (s.)
16.00 Panorama
16.10 Nie tylko w koszarach
16.40 „Prawie doskonali" (s.)
17.05 Dopóki żyje ostatni świadek
17.30 Programy lokalne
18.00 Panorama
18.10 Programy lokalne
18.35 Koło fortuny (teleturniej)
19.05 Auto
19.35 Krzyżówka 13-latków
20.05 „Arnau" (film hiszp., 3-cz.)
21.50 Optimus sport telegram
22.00 Panorama
22.30 Zapomniani pisarze: Gronda wg. Romana Jaworskiego
23.00 „Zmierzch KGB" (film dok.)
23.50 Reporterzy Dwójki przedstawiają
0.20 W blasku barokowej trąbki
0.50 „Należysz do rodziny" (film angielsko-ameryk.).

■ TELE 3:

7.00 TV Polonia, 8.10 „Maria Celeste" (telenowela), 9.00 Poranek z TV Katowice, 11.10 „Namiętność" (telenowela), 11.40 Dziś w Teletrójce, 12.00 Aktualności, 12.05 „Śmiercionośne pieniądze" (s.), 13.45 „Serce Klarity" (s.), 14.00 Muzyczna Teletrójka, 14.20 Kids (dla dzieci), 15.00 Aktualności, 15.10 „Kasai, afrykański bohater" (s. anim.), 15.35 „Klub pod żabą" (s. dok.), 16.00 „Pełny odlot" (s.), 16.30 Dziś w Teletrójce, 16.45 Rozmowa tygodnia, 17.00 Sport, 17.30 Dziś w Teletrójce, 17.35 Portrety miast, 18.00 Panorama, 18.10 Aktualności, 18.30 „Pogarda" (s.), 19.15 Dzień w regionie, 19.30 „Królowie ludy Afryki" (s. dok.), 20.00 „Lekarze bez granic" (s.), 21.30 Łęczyca (felieton), 22.00 Aktualności, 22.15 „Namiętność" (telenowela), 22.40 Informator gospodarczy, 23.00 Bezpieczne miasto, 23.30 Sejmowe spotkania, 24.00 Z życia Archidiecezji, 0.30 „Doktor Kildare" (s.), 1.00 TV Polonia.

■ POLSAT:

6.00 Poranek z Polsatem, 7.45 Polityczne graffiti, 7.55 Poranne informacje, 8.00 „Batman" (s. anim.), 8.30 „Powrót Supermana" (s.), 9.30 „Żar młodości" (s.), 10.30 „Drużyna A" (s.), 11.30 „Herkules" (s.), 12.30 Piramida (teleturniej), 13.00 Disco Polo Live, 14.00 Piramida (teleturniej), 14.30 Drzewko szczęścia (gra-zabawa), 15.00 „Batman" (s. anim.), 15.25 Bractwo Białego Orła, 15.30 Ręce, które leczą, 16.00 Informacje, 16.15 Piraci (gra-zabawa), 16.45 „Drużyna A" (s.), 17.45 „Skrzydła" (s.), 18.15 „Świat według Bundych" (s.), 18.45 Informacje, 19.00 „Powrót Supermana" (s.), 19.25 Prognoza pogody, 19.55 „Zabójcza broń" (film USA), 20.50 Losowanie Lotto, 22.05 „Glina i prokurator" (s.), 23.00 Wyniki Lotto, 23.05 Informacje i biznes informacje, 23.25 Polityczne graffiti, 23.35 Magazyn, 0.40 Muzyka.

Telewizje zastrzegają sobie prawo zmian w programie.